

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (trzecia izba)
z dnia 15 czerwca 2005 r.*

W sprawie T-349/03

Corsica Ferries France SAS, z siedzibą w Bastii (Francja), reprezentowana przez
adwokatów S. Rodriguesa i C. Scapela, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez C. Giolita i H. van Vlieta,
działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń
w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: francuski.

popierana przez

Republikę Francuską, reprezentowaną przez G. de Bergues'a i S. Ramet, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

oraz

Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA, z siedzibą w Marsylii (Francja), początkowo reprezentowaną przez adwokata H. Tassy'ego, a następnie przez adwokatów O. d'Ormessona i A. Bouina,

interwenienci,

mającej za przedmiot wnioszek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2004/166/WE z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie pomocy na rzecz restrukturyzacji, której Francja zamierza udzielić Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej] (Dz.U. 2004, L 61, str. 13),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (trzecia izba),

w składzie: M. Jaeger, prezes, V. Tiili i O. Czúc, sędziowie,

sekretarz: I. Natsinas, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 listopada 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

- 1 Zgodnie z art. 87 WE:

„1. Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszym traktacie wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

[...]

3. Za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana:

[...]

c) pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem [...].”

2 Sekcja 8 wspólnotowych wytycznych w sprawie pomocy państwa dla transportu morskiego (Dz.U. 1997, C 205, str. 5) stanowi, że Komisja stosuje wytyczne dotyczące wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności do pomocy na restrukturyzację przedsiębiorstw żeglugowych.

3 Zgodnie ze wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (Dz.U. 1999, C 288, str. 2, zwanymi dalej „wytycznymi”), obowiązującymi od dnia 9 października 1999 r., Komisja określa warunki, w jakich pomoc ta może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) WE. W myśl pkt 3.2.2 tych wytycznych warunki te odnoszą się do zakwalifikowania beneficjenta jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, przywrócenia rentowności, zapobiegania niepożądanym zakłóceniom konkurencji, ograniczenia pomocy do minimum, nałożenia warunków i obowiązków koniecznych w celu zapewnienia, aby pomoc nie zakłócała konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem i pełnego wdrożenia planu restrukturyzacji.

4 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczące stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie

państw członkowskich (kabotaż morski) (Dz.U. L 364, str. 7) zobowiązuje państwa członkowskie do otwarcia krajowych rynków kabotażu. Zgodnie z art. 4 tego rozporządzenia przy udzielaniu zamówień na usługi publiczne państwo członkowskie postępuje w sposób wolny od dyskryminacji w stosunku do wszystkich wspólnotowych armatorów.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw skargi

1. Przedsiębiorstwa żeglugowe, których sprawa dotyczy

- 5 Skarżąca jest przedsiębiorstwem żeglugowym oferującym regularne połączenia morskie z Korsyką z portów na stałym lądzie we Francji (Tulonu i Nicei) i we Włoszech (Savony i Livorno).

- 6 Société nationale maritime Corse-Méditerranée (krajowe przedsiębiorstwo morskie Korsyka–Morze Śródziemne, zwane dalej „SNCM”) jest przedsiębiorstwem żeglugowym oferującym regularne połączenia morskie z Korsyką z portów położonych na stałym lądzie Francji (Nicei, Tulonu i Marsylii) oraz z Afryką Północną (Tunezją i Algierią) z portów położonych na stałym lądzie Francji, jak również sezonowe połączenia w okresie od kwietnia do września z Sycylią.

- 7 W chwili obecnej 80% udziałów w SNCM posiada Compagnie générale maritime et financière (państwowe towarzystwo żeglugowe i finansowe, zwane dalej „CGMF”), a 20% — Société nationale des chemins de fer (krajowe przedsiębiorstwo kolei, zwane dalej „SNCF”). Cel spółki CGMF, której 100% kapitału znajduje się w rękach państwowych, określono tak, by zezwolić jej na podejmowanie wszelkich działań z zakresu transportu morskiego, wyposażania i czarterowania statków, a także na nabywanie udziałów i wszelką inną działalność handlową lub przemysłową, która miałaby bezpośredni lub pośredni związek z celem spółki.

- 8 SNCM jest udziałowcem mniejszościowym w Compagnie méridionale de navigation (południowym towarzystwie żeglugowym, zwanym dalej „CMN”), przedsiębiorstwie żeglugowym działającym na liniach Marsylia–Korsyka, które kontroluje grupa Stef-TFE za pośrednictwem Compagnie méridionale de participation (południowego towarzystwa udziałowego).

2. Zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych dotyczące połączeń morskich między stałym lądem Francji a Korsyką

- 9 Od 1948 r. regularne usługi transportu morskiego między stałym lądem Francji a Korsyką świadczone są w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych.
- 10 Do 1976 r. usługi te świadczone w ramach systemu częściowo regulowanego francuskim prawem, wiążącego się z monopolem bandery krajowej na rynku kabotażowym. W systemie tym państwo przekazywało świadczącym usługę przedsiębiorstwom ryczałtową dotację wyrównawczą w zamian za spełnianie wymogów w zakresie usług publicznych, dotyczących portów, które należało obsłużyć, regularności i częstotliwości połączeń, potencjału usługowego, stosowanych cen i załogi statków.
- 11 W 1976 r. Francja określiła nowe warunki świadczenia publicznych usług transportu morskiego na Korsykę w oparciu o zasadę ciągłości terytorialnej. Zasada ta ma na celu ograniczenie niekorzystnych skutków wyspiarskiego położenia i zapewnienie, by połączenia z wyspą działały na zasadzie jak najbardziej zbliżonej do połączeń przebiegających w całości na stałym lądzie. Ustanowiono system koncesji wraz ze specyfikacją określającą ramy usług publicznych. W ten sposób dnia 31 marca 1976 r. zawarto z SNCM i CMN umowę ramową na okres 25 lat, która miała wygasnąć w dniu 31 grudnia 2001 r.

- 12 W latach 1976–1982 na podstawie tej umowy ramowej rząd francuski określał szczegółowe zasady tych połączeń.
- 13 Ustawą z dnia 30 lipca 1982 r. w sprawie szczególnego statusu regionu Korsyki przekazano zarząd nad realizacją zasady ciągłości terytorialnej parlamentowi regionalnemu Korsyki w ramach umowy z państwem francuskim. Następnie ustawą z dnia 13 maja 1991 r. w sprawie statusu wspólnoty terytorialnej Korsyki nadano temu zgromadzeniu pełne kompetencje w zakresie połączeń z wyspą, którymi od tamtej pory zajmuje się Office des transports de la Corse (urząd transportu Korsyki, zwany dalej „OTC”).
- 14 Od 1991 r. na podstawie umowy ramowej zawarto dwie pięcioletnie umowy między OTC i dwoma koncesjonariuszami. W pierwszej z nich (zwanej dalej „umową z 1991 r.”) określono szczegółowe zasady świadczenia usług publicznych w okresie 1991–1996, a w drugiej (zwanej dalej „umową z 1996 r.”), w okresie 1996–2001. Umowy te określały również zasady przekazywania ryczałtowej dotacji, czerpanej z dotacji na realizację zasady ciągłości terytorialnej, w zamian za spełnianie nałożonych obowiązków. Obowiązkowi świadczenia usług publicznych podlegały wówczas wszystkie połączenia z Korsyką trzech francuskich portów położonych na stałym lądzie, tj. Nicei, Tulonu i Marsylii.
- 15 W 2001 r., zgodnie z rozporządzeniem nr 3577/92 samorząd terytorialny Korsyki ogłosił przetarg na operatora odpowiedzialnego za wykonywanie zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych między stałym lądem a Korsyką od dnia 1 stycznia 2002 r., w ramach umowy pięcioletniej, w zamian za rekompensatę finansową. Wobec rozwoju konkurencji w zakresie połączeń z Tulonu i Nicei samorząd terytorialny Korsyki uznał, że tylko połączenia z Marsylii wymagają objęcia obowiązkiem świadczenia usług publicznych.
- 16 Zamówienia udzielono wspólnie SNCM i CMN, a skarżąca zrezygnowała z udziału w przetargu.

- 17 Na mocy „umowy w sprawie zlecenia świadczenia usług publicznych” (zwanej dalej „umową z 2002 r.”), która została zawarta między OTC a samorządem terytorialnym Korsyki, SNCM i CMN zobowiązane są jako zleceniobiorcy do zapewnienia od dnia 1 stycznia 2002 r. świadczenia regularnych przewozów morskich na trasach Marsylia–Korsyka, z zastrzeżeniem poszanowania pewnych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, dotyczących częstotliwości połączeń, potencjału usługowego, rozkładu rejsów, cen (ceny maksymalne w zależności od pory roku, obowiązkowe zniżki dla określonych kategorii osób) oraz jakości usług. W myśl umowy obowiązki te wykonywane są za „referencyjną” rekompensatą finansową, której wielkość zmniejsza się z roku na rok, a jej wysokość, określana na podstawie prognozowanych dochodów, podlega korekcie na koniec każdego roku stosownie do rozbieżności między tymi prognozami a rzeczywistymi dochodami. Zgodnie z umową maksymalna kwota rekompensaty finansowej za cały okres trwania umowy wynosi 326,85 miliona EUR dla SNCM i 128,2 miliona EUR dla CMN, czyli w sumie 455,05 miliona EUR. Umowa z 2002 r. stanowi ponadto, że ostateczna roczna rekompensata finansowa każdego ze zleceniobiorców ograniczona jest do kwoty deficytu operacyjnego eksploatacji, powstałego na skutek zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, biorąc pod uwagę rozsądną rentowność włożonego kapitału żeglugowego w stosunku do jego rzeczywistego wykorzystania. Rentowność ta została ustalona na poziomie 15% określonej w umowie wartości rynkowej statków. Umowa z 2002 r. dobiega końca w dniu 31 grudnia 2006 r., chyba że strony wspólnie postanowią skrócić jej obowiązywanie.

Postępowanie administracyjne

1. Pomoc dla SNCM stanowiąca rekompensatę z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych w ramach umów z 1991 r. i 1996 r.

- 18 Dnia 22 grudnia 1998 r., w następstwie skarg na pomoc udzielaną Corsica Marittima, spółce zależnej SNCM obsługującej transport pasażerski na trasie Korsyka–Włochy, Komisja poinformowała Republikę Francuską o podjęciu decyzji

o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy na podstawie art. 93 ust. 2 traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 88 ust. 2 WE) (Dz.U. 1999, C 62, str. 9). Sprawa ta została zarejestrowana pod numerem C-78/98.

- 19 Dnia 28 lutego 2001 r., po kolejnych skargach dotyczących pomocy otrzymanej przez SNCM w celu pokrycia kosztów wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, Komisja poinformowała Republikę Francuską o podjęciu decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy, na podstawie art. 88 ust. 2 WE (Dz.U. 2001, C 117, str. 9). Sprawa ta została zarejestrowana pod numerem C-14/01.
- 20 Decyzją 2002/149/WE z dnia 30 października 2001 r. w sprawie pomocy udzielonej przez Francję SNCM (Dz.U. 2002, L 50, str. 66), zamykając postępowania wszczęte w sprawach C-78/98 i C-14/01, Komisja uznała, że na podstawie art. 86 ust. 2 WE pomoc w wysokości 787 milionów EUR udzielona SNCM w latach 1991–2001 jako rekompensata z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych, który SNCM wykonywała w zakresie połączeń na Korsykę z trzech francuskich portów położonych na stałym lądzie, tj. Nicei, Tulonu i Marsylii, była zgodna ze wspólnym rynkiem. Na decyzję tę nie wniesiono do Sądu skargi o stwierdzenie nieważności.

2. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację dla SNCM

- 21 Dnia 20 grudnia 2001 r. władze francuskie zgłosiły Komisji fakt przekazania przez CGMF na rzecz SNCM sumy 22,5 miliona EUR tytułem pomocy na ratowanie przedsiębiorstwa. Pomoc ta, która została już częściowo przekazana SNCM, została zarejestrowana pod nr NN 27/2002 (dawniej N 849/2001).

- 22 Pismem z dnia 18 lutego 2002 r. Republika Francuska zgłosiła Komisji plan przyznania pomocy na restrukturyzację na rzecz SNCM. Planowana pomoc polegała na dokapitalizowaniu SNCM za pośrednictwem CGMF sumą 76 milionów EUR, przez co kapitał własny SNCM wzrósł z 30 milionów do 106 milionów EUR. Pomoc ta została zarejestrowana przez Komisję jako pomoc notyfikowana pod nr N 118/2002.
- 23 Decyzją C(2002) 2611 wersja ostateczna z dnia 17 lipca 2002 r. Komisja zezwoliła na pomoc na ratowanie przedsiębiorstwa na rzecz SNCM w ramach wstępnego badania pomocy, o którym mowa w art. 88 ust. 3 WE. W decyzji tej Komisja stwierdziła, że zgłoszona pomoc spełnia pięć określonych w wytycznych kryteriów, w szczególności kryterium podjęcia przez państwo francuskie zobowiązań do przekazania planu restrukturyzacji. Na decyzję tę nie wniesiono do Sądu skargi o stwierdzenie nieważności.
- 24 Po tym, jak na zakończenie wstępnego badania Komisja stwierdziła, że zgodność zgłoszonej pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem budzi wątpliwości, w piśmie z dnia 19 sierpnia 2002 r. skierowanym do Republiki Francuskiej zdecydowała ona wszcząć postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE, zgodnie z art. 4 ust. 4 i art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] traktatu WE (Dz.U. L 83, str. 1, dalej „decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego”). Zgłoszona pomoc została zarejestrowana pod nowym numerem C-58/2002.
- 25 Pismem z dnia 8 października 2002 r., wysłanym wraz z załącznikami dnia 15 października, władze francuskie przedstawiły Komisji swoje uwagi w przedmiocie decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

- 26 Dnia 11 grudnia 2002 r. decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego wraz ze streszczeniem została ogłoszona w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (Dz.U. C 308, str. 29). Zainteresowanych wezwano do przedstawienia uwag na temat zgłoszonego projektu udzielenia pomocy w terminie miesiąca od dnia publikacji.
- 27 Pismem z dnia 8 stycznia 2003 r. skarżąca przedstawiła Komisji uwagi na piśmie w przedmiocie decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. Komisja otrzymała ponadto uwagi grupy Stef-TFE i różnych jednostek samorządu terytorialnego. Komisja przekazała wszystkie te uwagi Republice Francuskiej, dając jej możliwość ustosunkowania się do nich.
- 28 Dnia 4 lutego 2003 r. Komisja na wniosek skarżącej odbyła z nią spotkanie, w trakcie którego skarżąca przekazała dodatkowe dokumenty.
- 29 Pismem z dnia 10 lutego 2003 r. władze francuskie przedstawiły Komisji argumenty mające wykazać, że plan udzielenia pomocy jest zgodny z wytycznymi, a także opis nowych zobowiązań dotyczących zmian w zakresie personelu i wynagrodzeń, ograniczenia zużycia pośredniego i polityki cenowej SNCM.
- 30 Pismem z dnia 13 lutego 2003 r. władze francuskie odniosły się do uwag zgłoszonych przez skarżącą i Stef-TFE.

- 31 Pismem z dnia 21 lutego 2003 r. władze francuskie odpowiedziały na uzupełniające pytania zawarte w piśmie Komisji z dnia 10 lutego 2003 r.
- 32 Faksem z dnia 27 maja 2003 r. władze francuskie przedstawiły Komisji uwagi na temat dokumentów, które skarżąca przekazała Komisji w dniu 4 lutego 2003 r., a które Komisja przekazała władzom francuskim pismem z dnia 21 lutego 2003 r.
- 33 Dnia 9 lipca 2003 r. Komisja wydała decyzję 2004/166/WE w sprawie pomocy na rzecz restrukturyzacji, której Francja zamierza udzielić Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (Dz.U. 2004, L 61, str. 13) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”), która stała się przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności w niniejszej sprawie.
- 34 Zaskarżona decyzja brzmi następująco:

„Artykuł 1

Pomoc na restrukturyzację, której Francja zamierza udzielić na rzecz [SNCM], jest zgodna ze wspólnym rynkiem pod warunkami określonymi w art. 2–5.

Artykuł 2

Od dnia doręczenia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. SNCM nie będzie nabywać nowych statków ani podpisywać umów na budowę, zamówienie lub fracht w odniesieniu do statków nowych lub odnowionych.

Od dnia doręczenia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. SNCM może działać wyłącznie przy użyciu jedenastu statków, które już posiada, tj.: *Napoléon Bonaparte, Danielle Casanova, Île de Beauté, Corse, Liamone, Aliso, Méditerranée, Pascal Paoli, Paglia Orba, Monte Cinto* oraz *Monte d'Oro*.

Jeżeli SNCM będzie musiała zastąpić, z powodu zdarzeń niezależnych od jej woli, jeden ze swoich statków przed dniem 31 grudnia 2006 r., Komisja może zezwolić na takie zastąpienie na podstawie notyfikacji, odpowiednio uzasadnionej przez Francję.

Artykuł 3

Grupa SNCM zbędzie wszystkie swoje udziały bezpośrednie i pośrednie w następujących spółkach:

— Amadeus France,

- Compagnie Corse Méditerranée,

- société civile immobilière Schuman,

- Société méditerranéenne d'investissements et de participations,

- Someca.

Zamiast zbywać udziały w Société méditerranéenne d'investissements et de participations, SNCM może sprzedać jedyny składnik mienia tej spółki, *Southern Trader*, i zamknąć tę zależną spółkę.

Zbycia można dokonać wedle wyboru władz francuskich bądź to za pomocą publicznej oferty sprzedaży, bądź zaproszenia do składania ofert nabycia udziałów z uprzednim ogłoszeniem, z przynajmniej dwumiesięcznym terminem do odpowiedzi.

Francja prześle Komisji dowody wszystkich operacji zbycia udziałów. Mała ilość ofert otrzymanych przez SNCM nie może być użyta dla uzasadnienia niedokonania zbycia. W razie braku ofert, jeżeli Francja będzie w stanie wykazać, że podjęła wszelkie niezbędne działania w związku z obowiązkiem ogłoszenia, warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, uważa się za spełniony.

Artykuł 4

Od dnia doręczenia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. w odniesieniu do wszystkich linii na Korsykę SNCM nie podejmie w zakresie polityki cenowej żadnych działań dotyczących ogłoszonych cen, które miałyby na celu oferowanie cen niższych niż ceny każdego z jej konkurentów dla równoważnych tras i usług w tym samym terminie.

Komisja zastrzega sobie prawo wszczęcia procedury dochodzeniowej dla każdego stwierdzonego przez nią uchybienia warunkom określonym w niniejszej decyzji, a w szczególności w akapicie pierwszym.

Warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, uważa się za spełniony, jeżeli każdego dnia najniższe ceny ogłoszone przez SNCM będą wyższe od najniższych cen promocyjnych ogłoszonych przez każdego z jej konkurentów dla równoważnych tras i usług.

Warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, przestaje obowiązywać, jeżeli ceny konkurentów przekroczą obowiązujące w roku referencyjnym 1996 ceny SNCM, skorygowane o wskaźnik inflacji.

Co roku do dnia 30 czerwca Francja przekazuje Komisji wszystkie informacje niezbędne do wykazania, że warunek ten został spełniony w odniesieniu do poprzedniego roku kalendarzowego i do wszystkich rejsów z Korsyki i na Korsykę.

Artykuł 5

Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez władze francuskie w planie restrukturyzacji roczna częstotliwość rejsów na różnych trasach połączeń morskich z Korsyką ograniczona jest do dnia 31 grudnia 2006 r. do limitów określonych w tabeli 3 w niniejszej decyzji, z wyjątkiem zaistnienia wyjątkowych, niezależnych od SNCM przyczyn, które zmusiłyby ją do skierowania niektórych rejsów do innych portów, a także z wyjątkiem zmiany w zakresie ciążących na tym przedsiębiorstwie zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych.

Artykuł 6

Zezwala się Francji na dokapitalizowanie SNCM pierwszą wpłatą w wysokości 66 milionów EUR z chwilą doręczenia niniejszej decyzji.

Do końca okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2006 r., Komisja, na wniosek władz francuskich, może zezwolić w terminie późniejszym na drugą wpłatę dla SNCM, odpowiadającą różnicy między pozostałymi 10 milionami EUR a przychodem z wymaganych w myśl art. 3 operacji zbycia, zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule.

Decyzja taka może zostać podjęta jedynie, jeżeli przeprowadzono wymagane w art. 3 działania, a przychód z operacji zbycia nie przekracza 10 milionów EUR, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 2, 4 i 5, bez uszczerbku dla uprawnienia Komisji do wszczęcia w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego wobec niespełnienia jednego z tych warunków. W przeciwnym razie nie dokonuje się wypłaty drugiej transzy pomocy.

Artykuł 7

Francja powiadamia Komisję w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia niniejszej decyzji o podjętych przez nią działaniach zmierzających do zastosowania się do tej decyzji.

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

Przebieg postępowania i żądania stron

- 35 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu dnia 13 października 2003 r. skarżąca wniosła skargę w niniejszej sprawie.
- 36 Pismem złożonym w sekretariacie dnia 3 lutego 2004 r. Republika Francuska wniosła o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta po stronie Komisji.
- 37 Pismem złożonym w sekretariacie dnia 26 lutego 2004 r. SNCM wniosła o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta po stronie Komisji.
- 38 Postanowieniem z dnia 10 marca 2004 r. dopuszczono interwencję Republiki Francuskiej.

- 39 Postanowieniem z dnia 30 marca 2004 r. dopuszczono interwencję SNCM.
- 40 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) postanowił otworzyć procedurę ustną. W ramach środków organizacji postępowania Sąd wezwał strony do udzielenia odpowiedzi na zadane na piśmie pytania, co strony uczyniły w wyznaczonym terminie.
- 41 W odpowiedzi strony poinformowały Sąd o tym, że Komisja wydała w dniu 8 września 2004 r. decyzję C (2004) 3359 wersja ostateczna (zwaną dalej „decyzją z dnia 8 września 2004 r.”) zmieniającą zaskarżoną decyzję. W wyniku uzupełniającego pytania na piśmie zadanego przez Sąd strony skarżąca i pozwana zostały wezwane do zajęcia stanowiska na temat wpływu tej decyzji na niniejszą sprawę.
- 42 Wystąpienia stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania zostały wysłuchane na posiedzeniu jawnym w dniu 18 listopada 2004 r.
- 43 Skarżąca wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.

44 Komisja popierana przez Republikę Francuską i SNCM, interwenientów, wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;

- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

45 Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności w niniejszej sprawie skarżąca wysuwa dwa zarzuty. Pierwszy z nich dotyczy naruszenia art. 253 WE, polegającego na niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Drugi dotyczy naruszenia art. 87 ust. 3 lit. c) WE, rozporządzenia nr 659/1999 i wytycznych, polegającego na tym, że zaskarżona decyzja obarczona jest błędami co do stanu faktycznego i oczywistymi błędami w ocenie.

46 Na wstępie należy jednak zbadać ewentualny wpływ decyzji z dnia 8 września 2004 r. na niniejszą sprawę.

1. Uwagi wstępne dotyczące wpływu decyzji z dnia 8 września 2004 r. na niniejszą sprawę

47 Należy zauważyć, że zgodnie z decyzją z dnia 8 września 2004 r. Komisja zmieniła zaskarżoną decyzję, aby, jak wskazuje na to motyw drugi tej nowej decyzji,

umożliwić SNCM po pierwsze zastąpienie statku *Aliso* przez statek *Asco* w znajdującym się w art. 2 zaskarżonej decyzji wykazie statków, tj. w wykazie statków, których SNCM wolno używać w okresie restrukturyzacji, a po drugie, aby wobec trudności napotkanych przez SNCM przy sprzedaży statku *Asco*, zezwolić na sprzedaż statku *Aliso* lub *Asco*.

48 Należy jednak przypomnieć, że zgodnie z ustalonym orzecznictwem w zakresie skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 230 WE zgodność z prawem aktu wspólnotowego ocenia się na podstawie stanu faktycznego i prawnego w chwili ustanowienia aktu (wyrok Sądu z dnia 25 czerwca 1998 r. w sprawach połączonych T-371/94 i T-394/94 *British Airways i in. przeciwko Komisji*, Rec. str. II-2405, pkt 81).

49 Ponadto nie wydaje się, by w niniejszej sprawie decyzja z dnia 8 września 2004 r. mogła sprawić, że któryś spośród zarzutów i argumentów przedstawionych przez skarżącą na poparcie skargi stałyby się bezprzedmiotowy. Zresztą ani skarżąca, ani Komisja zapytane o to na piśmie przez Sąd nie twierdziły, że tak jest.

50 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że decyzja z dnia 8 września 2004 r. nie ma żadnego wpływu na skargę w niniejszej sprawie o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

2. W przedmiocie pierwszego zarzutu, naruszenia art. 253 WE polegającego na niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonej decyzji

51 W niniejszym zarzucie skarżąca utrzymuje, że w zaskarżonej decyzji zabrakło wystarczającego uzasadnienia w zakresie charakteru omawianej pomocy oraz

charakteru rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części tej pomocy, wyeliminowania wątpliwości, które spowodowały wszczęcie postępowania wyjaśniającego, oceny przywrócenia rentowności, realistycznego charakteru branych pod uwagę założeń dotyczących restrukturyzacji oraz określenia niestrategicznych udziałów.

Uwagi wstępne na temat zakresu zarzutu

- 52 Należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem zarzut naruszenia art. 253 WE jest zarzutem odrębnym od zarzutu oczywistego błędu w ocenie. O ile pierwszy z nich, polegający na niespełnieniu lub niewystarczającym spełnieniu istotnych wymogów proceduralnych w rozumieniu art. 230 WE stanowi bowiem zarzut, który sąd wspólnotowy powinien zbadać z urzędu, o tyle drugi, dotyczący zgodności z prawem decyzji co do meritum, polega na naruszeniu reguły prawnej związanej ze stosowaniem traktatu w rozumieniu tegoż art. 230 WE i może być rozpatrywany przez sąd wspólnotowy, tylko jeżeli skarżący go podniósł. Obowiązek uzasadnienia i słuszność uzasadnienia są więc oddzielnymi kwestiami (wyroki Trybunału: z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. str. I-1719, pkt 67, z dnia 22 marca 2001 r. w sprawie C-17/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-2481, pkt 35 i z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-159/01 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. str. I-4461, pkt 65, wyrok Sądu z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie T-158/99 Thermenhotel Stoiser Franz i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1, pkt 97).
- 53 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że w pierwszym zarzucie skarżąca ogranicza się do podniesienia, iż do zaskarżonej decyzji brak jest w niektórych aspektach dostatecznego uzasadnienia, co jest niezgodne z art. 253 WE. Wynika to wyraźnie z tego, jak zatytułowano ten zarzut w skardze („Naruszenie istotnych wymogów proceduralnych: brak uzasadnienia”), oraz z tego, jak rozwinięto ten zarzut, w szczególności w pkt 17, 18 i 43 skargi — które odnoszą się kolejno do naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, do orzecznictwa w przedmiocie art. 253 WE

i do konieczności stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji ze względu na „kwestie formalnej zgodności z prawem” — jak również z trzeciego i czwartego ustępu streszczenia skargi, sporządzonego przez skarżącą — w których mowa jest o „braku uzasadnienia” wyżej wspomnianych kwestii.

- 54 Należy zwrócić uwagę, że strony nie kwestionują nadanego w ten sposób temu zarzutowi zakresu. Należy bowiem zauważyć, że w odpowiedzi na uwagi Komisji i Republiki Francuskiej w tej kwestii skarżąca przypomina, jak wynika z pkt 3 repliki, że zarzuca w nim Komisji „brak” lub „uchybieństwo” w zakresie obowiązku uzasadnienia.
- 55 Ponadto ze skargi wynika, że rozróżnienie między obowiązkiem uzasadnienia a oczywistym błędem w ocenie jest skarżącej dobrze znane, skoro poświęciwszy pierwszy zarzut zakwestionowaniu dostatecznego charakteru uzasadnienia zaskarżonej decyzji, w drugim zarzucie, naruszenia art. 87 ust. 3 WE i wytycznych (zatytułowanym „Naruszenie traktatu WE i przepisów związanych z jego stosowaniem: merytoryczne błędy co do stanu faktycznego oraz oczywiste błędy w ocenie”) podnosi ona, że zaskarżona decyzja obarczona jest oczywistymi błędami w ocenie. To samo rozróżnienie pojawia się w streszczeniu skargi, w którym skarżąca wskazuje w ustępie trzecim, że „skarga ma na celu doprowadzenie do stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji z dwóch powodów, tj. dlatego, że dotknięta jest wadą braku uzasadnienia oraz merytorycznymi oczywistymi błędami w ocenie”. Podobnie w replice, po zapoznaniu się z uwagami Komisji i Republiki Francuskiej na ten temat, skarżąca ponownie twierdzi, że stawia ona zarzuty po pierwsze uchybienia obowiązkowi uzasadnienia, a po drugie oczywistych błędów w ocenie.
- 56 W tych okolicznościach pierwszy zarzut podniesiony przez skarżącą na poparcie tej skargi należy rozumieć wyłącznie jako zarzut naruszenia art. 253 WE polegającego na tym, że brak jest wystarczającego uzasadnienia zaskarżonej decyzji w odniesieniu do niektórych kwestii, jako że zarzuty skarżącej kwestionujące zasadność zaskarżonej decyzji zostały ujęte w ramach drugiego zarzutu.

- 57 Należy jednak stwierdzić, co słusznie zauważyła Komisja, popierana w tej kwestii przez Republikę Francuską, że liczne fragmenty pierwszego zarzutu i argumenty podniesione przez skarżącą w jego ramach mają na celu wykazanie błędnego, a nie niewystarczającego charakteru uzasadnienia zaskarżonej decyzji. Czyniąc to, pod pretekstem kwestionowania uzasadnienia zaskarżonej decyzji skarżąca w istocie kwestionuje jej zasadność.
- 58 Zaś jak Trybunał już orzekł, przy dokonywaniu oceny poszanowania obowiązku uzasadnienia Sąd nie może rozpatrywać materialnej zgodności z prawem udzielonego przez Komisję uzasadnienia decyzji (ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Francja przeciwko Komisji, pkt 38).
- 59 Wynika z tego, że w ramach zarzutu braku lub niedostatku uzasadnienia fragmenty tego zarzutu i zawarte w nim argumenty mające podważać zasadność zaskarżonej decyzji są bezskuteczne i nieistotne (zob. podobnie ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Thermenhotel Stoiser Franz i in. przeciwko Komisji, pkt 97, wyroki Sądu: z dnia 20 kwietnia 1999 r. w sprawach połączonych od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 i T-335/94 Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-931, pkt 389, z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie T-86/95 Compagnie générale maritime i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1011, pkt 425 oraz z dnia 30 września 2003 r. w sprawach połączonych T-191/98, od T-212/98 do T-214/98 Atlantic Container Line i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3275, pkt 1175 i 1176).
- 60 Ponadto, skoro skarżąca wyraźnie potwierdziła, że pierwszy zarzut jest wyłącznie zarzutem braku uzasadnienia, a ze sposobu przedstawienia skargi wynika, że jest świadoma różnicy między brakiem uzasadnienia a błędnym uzasadnieniem, Sąd nie może zmienić kwalifikacji tych części tego zarzutu, które mają w istocie na celu zakwestionowanie zasadności zaskarżonej decyzji. Stwierdzenie to jest tym bardziej właściwe w sytuacji, w której tak jak w niniejszej sprawie, skarżąca podnosi drugi zarzut zaistnienia oczywistych błędów w ocenie, w ramach którego przywołuje na nowo pewne części pierwszego zarzutu w celu zakwestionowania zasadności zaskarżonej decyzji.

- 61 W związku z tym w ramach niniejszego zarzutu należy jedynie zbadać, czy zaskarżona decyzja jest dostatecznie uzasadniona z prawnego punktu widzenia. Części tego zarzutu i zawarte w nim argumenty skarżącej, mające w istocie na celu podważenie zasadności tej decyzji należy odrzucić jako nieistotne.

W przedmiocie zarzutów dotyczących uzasadnienia zaskarżonej decyzji

Uwagi wstępne

- 62 Należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, iż zakres obowiązku uzasadnienia zależy od charakteru danego aktu i od okoliczności, jakie towarzyszą jego przyjęciu. Uzasadnienie powinno ukazywać w jasny i jednoznaczny sposób tok rozumowania instytucji, po pierwsze, tak aby zainteresowani mogli zapoznać się z uzasadnieniem danego aktu oraz aby mogli bronić swych praw i zweryfikować zasadność decyzji, a po drugie, tak aby sąd wspólnotowy mógł sprawować kontrolę zgodności aktów instytucji z prawem (ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 63, wyroki Sądu: z dnia 6 marca 2003 r. w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji, Rec. str. II-435, pkt 278 i z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie T-109/01 Fleuren Compost przeciwko Komisji, Rec. str. II-127, pkt 119).
- 63 Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 253 WE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (ww. w pkt 52 wyrok w sprawie France przeciwko Komisji, pkt 36, wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawach połączonych T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, od T-600/97 do T-607/97, T-1/98, od T-3/98 do T-6/98 i T-23/98 Alzetta i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2319, pkt 175 i ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji, pkt 279).

- 64 W szczególności Komisja nie musi zająć stanowiska wobec wszystkich argumentów zainteresowanych stron, wystarczy bowiem przedstawienie faktów i względów prawnych o zasadniczym znaczeniu dla decyzji (wyrok Sądu z dnia 8 czerwca 1995 r. w sprawie T-459/93 Siemens przeciwko Komisji, Rec. str. II-1675, pkt 31 i ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji, pkt 280). Tak więc Trybunał orzekł już, że Komisja nie jest zobowiązana do tego, by ustosunkować się do kwestii, które są oczywiście niezwiązane ze sprawą, bez znaczenia lub wyraźnie drugorzędne (ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 64).
- 65 W odniesieniu do oceny środka pomocy obowiązek uzasadnienia wymaga wskazania powodów, dla których Komisja uznaje, że dana pomoc objęta jest zakresem przedmiotowym art. 87 ust. 1 WE (ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji, pkt 281).
- 66 Jeśli chodzi o to, czy dana pomoc państwa na restrukturyzację jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit. c) WE, to z orzecznictwa wynika, że obowiązek uzasadnienia uważa się za spełniony, jeżeli w decyzji Komisji podane są powody, dla których uznaje ona, że pomoc jest uzasadniona z punktu widzenia określonych w wytycznych warunków, a w szczególności istnienia planu restrukturyzacji, ukazania w sposób zadowalający perspektywy długoterminowej rentowności i proporcjonalności pomocy w stosunku do wkładu beneficjenta (zob. podobnie ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Francja przeciwko Komisji, pkt 37 i wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-214/95 Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, Rec. str. II-717, pkt 102, odnośnie do innych wspólnotowych ram prawnych dla pomocy państwa zob. ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Fleuren Compost przeciwko Komisji, pkt 125).
- 67 To w świetle powyższych zasad należy zbadać, czy uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest w tym przypadku wystarczające.

W przedmiocie charakteru omawianej pomocy oraz charakteru rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części tej pomocy

- 68 Skarżąca podnosi, że zaskarżona decyzja nie jest w wystarczającym stopniu uzasadniona, jeśli chodzi o ustalenie kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych. Oświadcza, że Komisja nie przedstawiła jej wykorzystanego w tym celu sprawozdania eksperta, że zaskarżona decyzja nie zawiera wytłumaczenia, dlaczego uwzględniono dotację z tytułu amortyzacji *Liamone*, chociaż statek ten nie był niezbędny do wykonywania zadania zleconego świadczenia usług publicznych oraz że decyzja ta nie pozwala określić rzeczywistego udziału rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w całej kwocie pomocy.
- 69 Należy po pierwsze zauważyć, że w motywie 259 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, iż niezależnie od potrzeby przeanalizowania pomocy jako pomocy na restrukturyzację, ta część pomocy, która odpowiadała niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych za lata 1991–2001 była zgodna ze wspólnym rynkiem w myśl art. 86 ust. 2 WE.
- 70 Jak widać, w celu ustalenia kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych Komisja obliczyła, w motywach 256 i 257 zaskarżonej decyzji, sumę strat poniesionych przez SNCM w latach 1991–2001 na wszystkich połączeniach z Korsyką objętych obowiązkiem świadczenia usług publicznych. Komisja tłumaczy w tym względzie, że dla lat 1991–1999 przyjęła za podstawę wynik przed opodatkowaniem dla połączeń z Korsyką, zgodnie z tym, co zamieszczono w sprawozdaniu eksperta, wykorzystanym w ramach decyzji 2002/149, pomniejszony o nadwyżkę wartości osiągniętą ze sprzedaży statków, natomiast dla lat 2000–2001, które nie były ujęte we wspomnianym sprawozdaniu, sama dokonała wyliczenia wyniku przed opodatkowaniem dla połączeń z Korsyką, według metody przyjętej w decyzji 2002/149, pomniejszając go o już wliczone w zgłoszone koszty restrukturyzacji środki na restrukturyzację, ponieważ w tych dwóch latach nie miało miejsca zbycie żadnego sprzętu żeglugowego. Co do ewentualnych strat za rok 2002

poniesionych na trasie Marsylia–Korsyka Komisja wskazuje, że strat tych nie można było przyjąć „z uwagi na fakt, że po 1 stycznia 2002 r. ceny obsługi połączenia Marsylii z Korsyką oraz kwoty rekompensat finansowych określone zostały przez władze publiczne wraz z SNCM na zasadzie umownej, inaczej, niż miało to miejsce w przypadku umów z 1991 i 1996 r.”.

- 71 Na tej podstawie Komisja stwierdza w motywie 258 zaskarżonej decyzji, że kumulacja wyników, skorygowanych o nadwyżki wartości osiągnięte ze sprzedaży statków w tym okresie oraz koszty restrukturyzacji, wynosi za cały okres 1991–2001 53,48 miliona EUR. Obliczenia, których dokonała Komisja, są przedstawione w skrócie w motywie 257 zaskarżonej decyzji, w tabeli 11.
- 72 Niemniej jednak w motywie 260 zaskarżonej decyzji Komisja ocenia, że ponieważ władze francuskie jako pomoc na restrukturyzację zgłosiły pomoc w wyższej kwocie, wynoszącej 76 milionów EUR oraz że wszczęto w tej kwestii postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE, należało badać omawianą pomoc w całości jako pomoc na restrukturyzację. Analiza ta stanowi przedmiot motywów 261–367 zaskarżonej decyzji.
- 73 W tych okolicznościach należy oddalić jako bezskuteczny zarzut skarżącej, iż zaskarżona decyzja nie jest dostatecznie uzasadniona z prawnego punktu widzenia pod kątem przestrzegania warunków określonych w art. 86 ust. 2 WE. W zakresie w jakim Komisja uznała bowiem, że całość pomocy wynoszącej 76 milionów EUR, włączając w to część odpowiadającą niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w wysokości 53,48 miliona EUR, należy oceniać jako pomoc na restrukturyzację w ramach analizy, którą przedstawiono w motywach 261–367 zaskarżonej decyzji, brak uzasadnienia co do zgodności kwoty tej niedopłaty z art. 86 ust. 2 WE nie może sam w sobie powodować stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji, gdyż jest ona uzasadniona w motywach dotyczących oceny pomocy jako pomocy na restrukturyzację.

- 74 Natomiast należy rozpatrzyć zarzut skarżącej dotyczący niedostatecznego uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do ustalenia wysokości kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych. W motywie 327 zaskarżonej decyzji Komisja uznała bowiem, w ramach oceny minimalnego charakteru pomocy pod kątem wytycznych, że część pomocy, która odpowiadała tej niedopłacie, była niezbędna na restrukturyzację SNCM. W tym zakresie ewentualny brak uzasadnienia co do ustalenia wysokości kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych może mieć wpływ na zakwalifikowanie pomocy jako pomocy na restrukturyzację.
- 75 W tym względzie należy jednak stwierdzić, że uzasadnienie znajdujące się w motywach 256–260 zaskarżonej decyzji, w którym wskazano jednocześnie kryteria brane pod uwagę przez Komisję przy ustalaniu wysokości kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych oraz przyjętą w tym celu metodę obliczeniową, pozwala zainteresowanym na zapoznanie się z uzasadnieniem przyjętego rozwiązania, tak aby mogli bronić swych praw i zweryfikować zasadność zaskarżonej decyzji, a także pozwala sądowi wspólnotowemu na sprawowanie kontroli zgodności aktów instytucji z prawem.
- 76 Żaden z podnoszonych przez skarżącą argumentów nie jest w stanie podważyć tego stwierdzenia.
- 77 Po pierwsze, jeśli chodzi o nieprzekazanie skarżącej sprawozdania eksperta przez Komisję, Sąd zwraca uwagę, że twierdzenie to jest nieistotne dla ustalenia ewentualnego naruszenia obowiązku uzasadnienia. Nawet jeśli wykazano by bowiem jego prawdziwość, to ten fakt nie może w żadnym razie stanowić o braku uzasadnienia lub niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Przy pomocy tego zarzutu skarżąca mogłaby najwyżej podnieść ewentualne naruszenie prawa dostępu do akt, które nie ma związku z uzasadnieniem, lecz z poszanowaniem prawa do obrony. Należy jednak stwierdzić, co zresztą nie jest kwestionowane, że skarżąca nie podnosi tego rodzaju naruszenia swego prawa do obrony. Zaś zarzut taki nie jest

zarzutem naruszenia istotnych wymogów proceduralnych i nie należy go zatem rozpatrywać z urzędu (zob. wyrok Sądu z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawach połączonych T-67/00, T-68/00, T-71/00 i T-78/00 JFE Engineering przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-2501, pkt 425 wraz z powołanym orzecnictwem).

- 78 W zakresie, w jakim skarżąca podnosi poprzez ten zarzut, że nie była w stanie pojąć toku rozumowania, który doprowadził Komisję do ustalenia kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, wystarczy stwierdzić, że tok rozumowania Komisji w tej kwestii jest, jak wskazano powyżej, jasno i wyraźnie przedstawiony w motywach 256–258 zaskarżonej decyzji.
- 79 Jeśli chodzi o okoliczność, iż Komisja nie mogła opierać się na rzeczonym sprawozdaniu w odniesieniu do lat 2000 i 2001 oraz iż prowizoryczne wyliczenia, którymi posłużyła się Komisja dla tych dwóch lat, różnią się od ostatecznych, opublikowanych rachunków, mamy tu do czynienia z fragmentami zarzutu dotyczącymi zasadności przyjętej przez Komisję metody, a zatem nieistotnymi w ramach niniejszego zarzutu braku dostatecznego uzasadnienia.
- 80 Po drugie, jeśli chodzi o brak uzasadnienia co do uwzględnienia dotacji z tytułu amortyzacji *Liamone*, chociaż statek ten nie był niezbędny do wykonywania zadania zleconego świadczenia usług publicznych, to należy stwierdzić, że twierdzenie to opiera się na błędnym rozumieniu zaskarżonej decyzji. Z tabeli 11 w motywie 257 zaskarżonej decyzji wynika bowiem jasno, że wbrew temu, co utrzymuje skarżąca, Komisja nie uwzględniła tej dotacji przy ustalaniu kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych. Suma 14,771 miliona EUR odpowiadająca tej amortyzacji została bowiem odjęta od sumy strat wynikających ze świadczenia usług publicznych, a nie dodana do niej. Zapytana o to przez Sąd na rozprawie skarżąca przyznała ponadto wyraźnie, że w tej kwestii błędnie zrozumiała zaskarżoną decyzję. Zaś nie można naturalnie czynić Komisji zarzutu z braku uzasadnienia toku rozumowania, którego nie ma w decyzji.

- 81 Jak wyjaśnia Komisja w pismach, kwota amortyzacji *Liamone* została natomiast uwzględniona w kosztach planu restrukturyzacji, który jest przedmiotem analizy w motywach 261–367, ponieważ nadzwyczajnie duża amortyzacja tego statku była wpisana do tego planu, co wynika w szczególności z motywów 126, 144, 302 i 330 zaskarżonej decyzji.
- 82 Na etapie repliki i rozprawy skarżąca oświadczyła więc, że w niniejszym zarzucie chodziło jej w rzeczywistości o to, żeby podkreślić, że uznanie, iż *Liamone* był przed rokiem 2002 niezbędny do wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy jednoczesnym przyznaniu przez Komisję, że wyłączyła dotacje z tytułu amortyzacji tego statku przy obliczaniu dodatkowych kosztów świadczenia usług publicznych, których nie zrekompensowano, jest z jej strony działaniem wewnątrznie sprzecznym. A skoro *Liamone* nie był zdaniem skarżącej niezbędny do wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, uważa ona, że Komisja niesłusznie uwzględniła amortyzację tego statku w kosztach planu restrukturyzacji.
- 83 Trzeba jednak stwierdzić, że te twierdzenia, które zmieniają zakres zarzutu w stosunku do tego, jak został on sformułowany początkowo w skardze, mają na celu podważenie zasadności ocen zawartych w zaskarżonej decyzji i że należy je zatem odrzucić jako nieistotne w ramach niniejszego zarzutu.
- 84 Po trzecie, jeśli chodzi o brak możliwości ustalenia rzeczywistego udziału rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w całkowitej sumie pomocy, to wystarczy stwierdzić, że wbrew temu, co podnosi skarżąca, w motywie 258 i w tabeli 11 w motywie 257 zaskarżonej decyzji Komisja wyraźnie wskazuje, że udział ten wynosi 53,48 miliona EUR, a w dodatku w motywach 256 i 257 przedstawia metodę obliczenia, za pomocą której uzyskała ten wynik.
- 85 W zakresie, w jakim w tych ramach skarżąca zarzuca Komisji, że ta nie uzasadniła „niezbędnego poziomu” rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych i nie

sprawdziła nadmiernego być może charakteru dodatkowych kosztów związanych ze zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych, a w szczególności powodu, dla którego 50% strat SNCM pojawiło się w latach 2000 i 2001, należy stwierdzić, że to czyniąc, skarżąca dąży do zakwestionowania dokonanego przez Komisję obliczenia niedopłaty w zakresie, w jakim jest ono oparte na kwocie strat poniesionych przez SNCM. Taki argument, który ma na celu podważenie zasadności zaskarżonej decyzji w tej kwestii, jest nieistotny w ramach obecnego zarzutu.

- 86 Ponadto, o ile zarzut ten można by rozumieć tak, że oskarża się Komisję o niedostateczne uzasadnienie zaskarżonej decyzji w tej kwestii, to należy zauważyć, że w toku postępowania administracyjnego skarżąca nie podniosła takiego zarzutu ani w uwagach na temat decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, ani w trakcie spotkania w dniu 4 lutego 2003 r., tak że nie można Komisji zarzucić, że nie ustosunkowała się do tego w decyzji.
- 87 W każdym razie należy stwierdzić, że zaskarżona decyzja w sposób z prawnego punktu widzenia wystarczający wskazuje zarówno powody, dla których poniesione przez SNCM straty pozwalają zdaniem Komisji ustalić kwotę niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, jak i powody zaistnienia tych strat.
- 88 Jeśli chodzi o powody, dla których poniesione przez SNCM straty pozwalają na ustalenie kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, należy zwrócić uwagę, że w motywie 257 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że w celu ustalenia tej kwoty przyjęła „tę samą metodę i to samo uzasadnienie, jak w decyzji 2002/149”, która została wydana w wyniku postępowania, w którym skarżąca brała udział w charakterze zainteresowanej strony, a która dotyczyła pomocy przyznanej temu samemu przedsiębiorstwu w ramach umowy dotyczącej tych samych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych i tego samego okresu, gdyż umowa z 1996 r. obowiązywała aż do 2001 r.

- 89 W tych okolicznościach, mając na uwadze wyraźne odesłanie do decyzji 2002/149 zawarte w zaskarżonej decyzji oraz fakt, że skarżącej dobrze znane są okoliczności wydania decyzji 2002/149, należy przyznać, że decyzja ta może stanowić uzupełnienie uzasadnienia zaskarżonej decyzji w kwestii ustalenia kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie C-42/01 Portugalia przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. I-6079, pkt 69 i 70 i wyrok Sądu z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie T-213/00 CMA CGM i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-913, pkt 217).
- 90 Zaś w motywach 87–105 decyzji 2002/149 Komisja wyjaśniła, w oparciu o ustalenia swego eksperta w odniesieniu do okresu 1991–1999, że określona w ten sposób suma strat stanowiła rozsądne odzwierciedlenie kosztów świadczenia usług publicznych. Mając na względzie te straty, pomimo przekazania rekompensat na mocy umów z 1991 i 1996 r., Komisja uznała w tej decyzji, że nadwyżka rekompensat nie miała miejsca.
- 91 Jeśli chodzi o powody zaistnienia strat po stronie SNCM, należy zauważyć, że zarówno w zaskarżonej decyzji (motywy 281, 282 i 326), jak i w decyzji 2002/149 (motyw 123), do której odsyła motyw 257 zaskarżonej decyzji, Komisja wyjaśniła, że rekompensaty finansowe, określone w umowie z 1991 r. oraz w umowie z 1996 r. nie wystarczały na pokrycie całości kosztów wynikających ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, w szczególności ponieważ były one stosunkowo niezależne od dochodów. Ponadto w motywie 282 zaskarżonej decyzji Komisja zauważyła, że wejście skarżącej na rynek w 1996 r. przyniosło negatywne skutki dla SNCM.
- 92 Wynika z tego, że zarzuty skarżącej dotyczące uzasadnienia wysokości kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w zaskarżonej decyzji należy oddalić w całości.

W przedmiocie wyeliminowania wątpliwości, które spowodowały wszczęcie postępowania wyjaśniającego

- 93 Skarżąca ocenia, że zaskarżona decyzja nie zawiera wystarczającego z prawnego punktu widzenia uzasadnienia, dlatego Komisja pozbyła się wątpliwości, na podstawie których wszczęto postępowanie wyjaśniające, w zakresie związku między stratami SNCM i jej zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych, wpływu polityki zakupu statków SNCM na jej rachunki wyników, planowanych działań mających prowadzić do zwiększenia wydajności SNCM oraz sposobów zmniejszenia zużycia pośredniego, jak również przyszłej polityki cenowej SNCM.
- 94 Aby zbadać, czy Komisja uzasadniła zaskarżoną decyzję w tych kwestiach w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia, należy określić zakres wątpliwości podnoszonych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego po to, by sprawdzić następnie, w jakim stopniu w zaskarżonej decyzji uzasadniono, dlaczego można było wyeliminować te wątpliwości.
- 95 Jeśli chodzi po pierwsze o związek między stratami SNCM a jej zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych, to należy stwierdzić, że w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła wątpliwości co do przywrócenia rentowności SNCM ze względu na to, że dostarczone w planie restrukturyzacji dane analityczne nie pozwalały na ustalenie strukturalnych przyczyn chronicznych strat SNCM w ciągu ostatnich lat. Komisja uznała, że powinna sprawdzić, czy pomoc na restrukturyzację nie posłuży na pokrycie dawnych strat eksploatacyjnych oraz czy odpowiadający jej plan restrukturyzacji spowoduje, że w przyszłości przedsiębiorstwo będzie przynosić zyski z eksploatacji. W tym względzie Komisja podkreślała w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego po pierwsze, że w planie restrukturyzacji nie wskazano, jak SNCM zamierza zmniejszyć straty na liniach, które wcześniej były przedmiotem zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, a po drugie, że plan ten powinien umożliwić zapewnienie przedsiębiorstwu rentowności, nawet w przypadku gdyby po 2006 r. SNCM nie udzielono zamówienia na obsługę połączeń Marsylia–Korsyka w ramach świadczenia usług publicznych.

- 96 Z powyższego wynika, że wysuwane przez Komisję wątpliwości na temat związku między stratami SNCM a jej zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych obejmowały dwie oddzielne kwestie, tj. po pierwsze adekwatność pomocy do kosztów związanych ze zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych w latach 1991–2001, skoro pomoc powinna umożliwić przedsiębiorstwu pokrycie dawnych strat, wynikających wyłącznie z wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w ramach umowy z 1991 r. oraz umowy z 1996 r., a po drugie przyczynienie się pomocy do przywrócenia rentowności w okresie 2002–2006, pomocy, która powinna umożliwić przedsiębiorstwu zmniejszenie w przyszłości strat na trasach niepodlegających obecnie lub w przyszłości zobowiązaniom z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 97 Po pierwsze, jeśli chodzi o adekwatność pomocy do kosztów związanych ze zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych w latach 1991–2001, wystarczy przypomnieć, że w tej kwestii orzeczono już powyżej, że powód, dla którego straty poniesione przez SNCM w przeszłości na połączeniach z Korsyką, podlegających wówczas w całości zobowiązaniom z tytułu świadczenia usług publicznych, można było uznać za odpowiadające dodatkowym kosztom ponoszonym przez SNCM w celu wywiązania się z tych zobowiązań, był uzasadniony w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia zarówno w zaskarżonej decyzji, a w szczególności w motywach 256, 257, 281 i 282, jak i w decyzji 2002/149, do której zaskarżona decyzja odsyła.
- 98 W tym względzie podkreślić należy, że zarzuty skarżącej dotyczące uzasadnienia w motywach 281 i 282 zaskarżonej decyzji, mające dowieść, że celem umowy z 2002 r. nie jest pokrycie strat i że pojawienie się w 1996 r. konkurenta wynika ze wspólnotowej liberalizacji, dotyczą w rzeczywistości zasadności stwierdzeń Komisji, a nie ich uzasadnienia. Tę część zarzutu należy więc oddalić jako nieistotną.
- 99 Ponadto, jeśli chodzi o ewentualne straty poniesione w ramach wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, o których mowa w umowie z 2002 r., zaskarżona decyzja jest uzasadniona w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia w motywie 256, w którym Komisja wyjaśnia, że straty te nie mogą być brane pod uwagę z racji tego, że rekompensata została ustalona na zasadzie umownej.

100 Po drugie, jeśli chodzi o przyczynienie się pomocy do przywrócenia rentowności w okresie 2002–2006, to należy najpierw stwierdzić, że w motywach 263–282 zaskarżonej decyzji Komisja, wbrew temu, co twierdzi skarżąca, przeanalizowała przyczyny, które doprowadziły do trudności SNCM i oszacowała spowodowane przez nie koszty. W szczególności w motywach 270–273 Komisja badała w tym kontekście racjonalność polityki zakupu przez SNCM nowych statków. Dalej, w motywach 299–303 Komisja przedstawiła powody, dla których plan restrukturyzacji powinien umożliwić przywrócenie rentowności SNCM zarówno do 2006 r., jak i później. W tym względzie należy zauważyć, że w motywach 142–152 zaskarżonej decyzji Komisja szczegółowo przedstawiła przewidywalne wyniki finansowe zgodnie z przyjętym „scenariuszem pośrednim”, jednocześnie na okres 2002–2006, jak i po 2006 r. Ponadto w motywie 315 zaskarżonej decyzji Komisja odnotowała, że w celu poprawienia kondycji przedsiębiorstwa SNCM sprzedała cztery statki. W dodatku w motywach 111–113 zaskarżonej decyzji Komisja, wbrew temu, co twierdzi skarżąca, określiła i opisała dodatkowe zobowiązania zaproponowane przez władze francuskie w następstwie decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, w celu obniżenia kosztów zatrudnienia oraz kosztów zakupu w zakresie zużycia pośredniego. W motywie 114 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że te zobowiązania, a także redukcja floty, umożliwiły sprowadzenie wydatków na utrzymanie z 29,6 do 23 milionów EUR w ciągu lat 2001–2002.

101 Wynika z tego, że łącznie we wszystkich powołanych motywach Komisja przedstawiła w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia powody, dla których w ramach planu restrukturyzacji SNCM będzie w stanie zmniejszyć w przyszłości straty na liniach niepodlegających obecnie lub w przyszłości zobowiązaniom z tytułu świadczenia usług publicznych.

102 Żaden z podnoszonych przez skarżącą argumentów nie jest w stanie podważyć tego stwierdzenia.

103 Po pierwsze, jeśli chodzi o zarzuty braku spójności uzasadnienia zaskarżonej decyzji tam, gdzie stwierdza się, że plan oszczędności w zakupach pośrednich jest

niewystarczający (motyw 279) lub że rachunki dotyczące 2002 r. nie są dodatnie, wbrew przewidywaniom planu restrukturyzacji (motyw 280), należy stwierdzić, że zarzuty te dotyczą zasadności zaskarżonej decyzji w tych kwestiach, a nie uzasadnienia, czyli że należy oddalić tę część zarzutu jako nieistotną.

104 Następnie, jeśli chodzi o twierdzenie, iż w motywach 258–260 zaskarżonej decyzji nie wskazuje się powodów, dla których pomoc należy oceniać pod kątem wytycznych, wystarczy stwierdzić, że jest ono błędne, gdyż zaskarżona decyzja wyjaśnia w motywie 260, że pomoc została zgłoszona jako pomoc na restrukturyzację i że jej wysokość przekracza niedopłatę rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, a następnie w motywie 326, że pomoc na restrukturyzację może jednocześnie pokrywać koszty różnych przewidzianych w planie restrukturyzacji działań oraz deficyt, który ma przedsiębiorstwo z racji wywiązywania się z umów świadczenia usług publicznych do końca 2001 r.

105 Wreszcie, jeśli chodzi o twierdzenia formułowane na podstawie wyroku Trybunału z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, Rec. str. I-7747, to należy zauważyć, że ponieważ wyrok ten jest późniejszy niż zaskarżona decyzja, Komisja nie miała naturalnie obowiązku uzasadniać, dlaczego warunki określone w tym wyroku były spełnione w niniejszej sprawie, co zresztą skarżąca sama przyznaje.

106 Po drugie, jeśli chodzi o wpływ polityki zakupu statków SNCM na jej rachunki wyników, wystarczy stwierdzić, że zarzut skarżącej, poprzez który kwestionuje ona stwierdzenie zawarte w motywie 271 zaskarżonej decyzji, iż SNCM nie przeinwestowała w ostatnich latach w sposób nadmierny w odnowienie floty, dotyczy zasadności oceny Komisji w tej kwestii oraz przyjętej w tym celu metody, gdyż zarzuca się w nim w szczególności Komisji, że nie wzięła pod uwagę pewnej ilości czynników, które skarżąca uważa za istotne, oraz że ograniczyła się wyłącznie do analizy bilansu. W ramach niniejszego zarzutu ta jego część jest nieistotna.

- 107 W każdym razie należy zauważyć, że jak już wspomniano powyżej, motywy 269–273 zaskarżonej decyzji przedstawiają w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia powody, dla których polityka zakupu statków przez SNCM nie spowodowała nadmiernego przeinwestowania.
- 108 Po trzecie, jeśli chodzi o planowane działania mające prowadzić do zwiększenia wydajności SNCM oraz brak konkretnych sposobów na zmniejszenie zużycia pośredniego, to znowu należy stwierdzić, że w tych zarzutach skarżąca kwestionuje zasadność oceny Komisji. Zarzuty te mają bowiem podważyć to, że można było wyzbyć się wątpliwości w tych kwestiach, skoro w motywach 279 i 280 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że plan „achetons mieux” (dokonujemy zakupów lepiej) jest niewystarczający, a wyniki dotyczące 2002 r. nie są dodatnie. W ramach niniejszego zarzutu ta jego część jest nieistotna.
- 109 W każdym razie należy przypomnieć, że powyżej wspomniano już, iż zaskarżona decyzja była w tej kwestii wystarczająco uzasadniona w motywach 113, 114 i 279.
- 110 Wreszcie po czwarte, jeśli chodzi o przyszłą politykę cenową SNCM, znowu należy stwierdzić, że w tych zarzutach skarżąca kwestionuje w rzeczywistości zasadność oceny Komisji. Skarżąca podnosi bowiem w istocie, że Komisja dokonała niewłaściwej oceny polityki cenowej SNCM sprzed wydania zaskarżonej decyzji i że nie dysponowała materiałem niezbędnym do dokonania oceny tej polityki w 2003 r. W ramach niniejszego zarzutu ta jego część jest nieistotna, a zatem należy ją oddalić.
- 111 Ponadto, o ile zarzuty skarżącej należałoby interpretować jako krytykę tego, że Komisja nie ustosunkowała się w zaskarżonej decyzji konkretnie do twierdzeń skarżącej na temat cen sprzedaży biletów stosowanych przez SNCM przed

wydaniem tej decyzji, należy zauważyć, że w motywie 359 Komisja wyraźnie wskazuje, że argumenty wysunięte w tej kwestii przez Republikę Francuską, które przytoczono w motywach 119–123 i 191–203, pozwalają na odrzucenie tych twierdzeń.

- 112 Z powyższego wynika, że zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące uzasadnienia wyeliminowania wątpliwości, które dały podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego, należy oddalić w całości.

W przedmiocie oceny przywrócenia rentowności

- 113 Skarżąca uważa, że zaskarżona decyzja nie jest uzasadniona w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia pod względem przywrócenia rentowności w tym sensie, że Komisja nie przedstawia powodów, dla których zgadza się uwzględnić, w drodze odstępstwa od ustanowionej w wytycznych zasady, czynniki zewnętrzne, tj. wzrost rynku regionu Maghrebu, przewidywane zmiany połączeń z Niceą i założenie nieprzedłużenia umowy z 2002 r. po roku 2006.
- 114 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z pkt 32 wytycznych „poprawa kondycji [rentowności] powinna być przede wszystkim wynikiem środków wewnętrznych przewidzianych w planie restrukturyzacji” oraz „może ona opierać się na czynnikach zewnętrznych, na które przedsiębiorstwo nie może oddziaływać, takie jak zmiany cen lub popytu, jedynie wtedy, gdy zaawansowane wytyczne na temat ewolucji rynku cieszą się powszechnym poparciem [uczynione założenia rynkowe są powszechnie uznane]”.
- 115 W niniejszej sprawie po pierwsze, jeśli chodzi o wzrost rynku w kierunku regionu Maghrebu, należy zauważyć, że w motywie 300 zaskarżonej decyzji Komisja

wskazuje, że wynik działań restrukturyzacyjnych nie jest uzależniony od rozwoju rynku, „z wyjątkiem wzrostu na rynku regionu Maghrebu, który przede wszystkim oznacza powrót do pozycji, którą SNCM miała do połowy lat 90.”. Zaś w motywach 66–81 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła na podstawie analizy rynku dostarczonej w ramach planu restrukturyzacji, że rynek ten powinien odnotować znaczny wzrost. Mając na uwadze pkt 32 wytycznych, skarżąca mogła więc łatwo zrozumieć, dlaczego Komisja doszła do takiego wniosku, jaki znajduje się w motywie 300 zaskarżonej decyzji.

- 116 Ponadto należy zauważyć, że te same stwierdzenia dotyczące wzrostu rynku regionu Maghrebu znajdowały się również w sposób wyraźny w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. A choć w swoich uwagach na piśmie z dnia 8 stycznia 2003 r. w przedmiocie wszczęcia tego postępowania skarżąca utrzymywała, że cel uzyskania udziałów w rynku, do którego dążyła SNCM, był ambitny, wzięwszy pod uwagę silną konkurencję przedsiębiorstw krajowych, i zwracała uwagę, że wizerunek handlowy SNCM w Afryce Północnej jest niekorzystny, to nie kwestionowała ona w żadnym momencie założenia dotyczącego silnego wzrostu, prognozowanego w analizie rynku. Zachowanie to nie tylko potwierdza fakt, że założenie wzrostu tego rynku rzeczywiście było powszechnie uznawane w rozumieniu wytycznych, lecz również usprawiedliwia brak bardziej konkretnego uzasadnienia przez Komisję tego punktu zaskarżonej decyzji, wobec braku sprzeciwu ze strony skarżącej.
- 117 Po drugie, jeśli chodzi o utrzymanie połączenia Nicea–Korsyka, zarzut skarżącej wynika z błędnego rozumienia zaskarżonej decyzji. Wbrew twierdzeniu skarżącej Komisja nie zgadza się bowiem w zaskarżonej decyzji na utrzymanie tego połączenia ze względu na zmiany na rynku, lecz z powodów przedstawionych w motywie 302, które wskazują na to, że znaczenie tego połączenia maleje, a przyspieszona amortyzacja *Liamone* ułatwi powrót do dodatnich wyników. Ponadto należy zauważyć, że w motywie 283 zaskarżonej decyzji Komisja dała w tym kontekście wyraz swej trosce o to, by uniknąć powstania faktycznego monopolu skarżącej na połączeniach z Korsyką. Chociaż rzeczywiście w motywie 316 zaskarżonej decyzji, którego skarżąca nie powołuje, Komisja zauważa silny wzrost rynku całej zatoki Genui i Tulonu, to nie usprawiedliwia to utrzymania SNCM w Nicei w oparciu

o czynnik zewnętrzny, lecz wręcz przeciwnie, podkreśla wagę koncesji, które w zamian poczyniono na rzecz konkurentów, a wśród nich w szczególności prawie całkowite wycofanie się z Tulu i ograniczenie częstotliwości rejsów z Nicei. Naturalnie Komisja nie musiała uzasadniać w swojej decyzji stanowiska, którego nie przyjęła.

- 118 Jeśli chodzi o brak uzasadnienia nieuwzględnienia opcji innych niż utrzymanie lub wycofanie się z połączeń Nicea–Korsyka, to należy stwierdzić, że w uwagach przedstawionych w dniu 8 stycznia 2003 r. na temat wszczęcia postępowania wyjaśniającego skarżąca nie zaproponowała, wbrew temu, co twierdzi w replice, żadnego innego rozwiązania, a jedynie ograniczyła się w istocie do twierdzenia, że SNCM nie jest w stanie uzyskać rentowności na tej linii. W tych okolicznościach Komisja nie miała obowiązku uzasadniania zaskarżonej decyzji co do nieuwzględnienia innych opcji.
- 119 Po trzecie, jeśli chodzi o możliwość nieprzedłużenia umowy z 2002 r. po 2006 r., to wystarczy tylko stwierdzić, że zaskarżona decyzja zawiera w tej kwestii wystarczające uzasadnienie w motywie 303, ponieważ Komisja wskazuje w nim, że w odniesieniu do długoterminowej rentowności „wdrożenie planu powinno pozwolić na to, by przy przedłużaniu umów przedsiębiorstwo stawiało czoło konkurencji”. Ponadto w motywie 149 zaskarżonej decyzji stwierdza się, że „ważne jest, aby ustalić, jaka będzie pozycja przedsiębiorstwa, jeśli chodzi o konkurencyjność w 2006 r., gdy wygaśnie obecna umowa dotycząca zadania zleconego świadczenia usług publicznych, oraz jaka będzie jego rentowność”, co powtórzono w motywie 310.
- 120 Ponadto, o ile skarżąca twierdzi, że wewnętrznie sprzeczne jest to, by hipotezę o nieprzedłużeniu umowy uważać za przedwczesną przy jednoczesnym dokonywaniu oceny długoterminowej rentowności, o tyle wystarczy stwierdzić, że argument ten, dotyczący zasadności zaskarżonej decyzji, jest nieistotny w ramach obecnego zarzutu.

- 121 Wynika z tego, że fragmenty tego zarzutu i zawarte w nim argumenty dotyczące uzasadnienia przywrócenia rentowności należy oddalić w całości.

W przedmiocie realistycznego charakteru branych pod uwagę założeń dotyczących restrukturyzacji

- 122 Skarżąca podnosi, że jeśli chodzi o realistyczny charakter branych pod uwagę założeń dotyczących restrukturyzacji, Komisja ograniczyła się do powtórzenia wytycznych i wskazania w motywie 306 zaskarżonej decyzji, że przedstawiona przez władze francuskie analiza rynku stanowiła „dobrą podstawę dla zbudowania scenariuszy rozwoju przedsiębiorstwa”.
- 123 Jednak z motywów 139–141 zaskarżonej decyzji jasno wynika, że Komisja przedstawiła w niej powody, dla których trzy scenariusze zmian sytuacji finansowej, tj. scenariusze optymistyczny i pesymistyczny, zaprezentowane w analizie rynku oraz scenariusz pośredni, przyjęty na potrzeby planu restrukturyzacji, których wymaga pkt 33 wytycznych, stanowiły „dobrą podstawę” dla oceny rozwoju przedsiębiorstwa. Jeśli chodzi o scenariusze optymistyczny i pesymistyczny, to Komisja przedstawiła uzasadnienie w tym zakresie w motywie 139, po czym stwierdziła, że te założenia „wydają się stanowić ogólnie dość reprezentatywną rozpiętość możliwych kierunków rozwoju”. W motywie 140 Komisja dodała, że wyniki, według scenariusza pesymistycznego, można by poprawić za pomocą prostego dostosowania przez SNCM swej oferty do popytu w zależności od warunków sezonowych. Ponadto po przeprowadzeniu porównania zmian głównych wskaźników finansowych według trzech możliwych scenariuszy w tabeli 6 w motywie 141 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że „symulacje te wskazują, że we wszystkich trzech przypadkach SNCM powinna znaleźć się na drodze do odzyskania rentowności”.

- 124 W dodatku te zarzuty skarżącej mieszają się z zarzutami dotyczącymi przywrócenia rentowności. Zgodnie z pkt 32 wytycznych plan restrukturyzacji musi bowiem opierać się na realistycznych założeniach dotyczących przyszłych warunków działania właśnie w celu dokonania oceny, czy pozwala on na przywrócenie rentowności.
- 125 W tym względzie z motywów 142–148 zaskarżonej decyzji wynika, że zmiany zakładane w pośrednim scenariuszu przyjętym w celu oceny przywrócenia rentowności wynikają z analizy danych liczbowych w zakresie następujących czynników: przesunięcia w kierunku regionu Maghrebu, połączenia Nicea–Korsyka, połączenia Marsylia–Korsyka i zadłużenia SNCM. Ponadto z motywów 149–152 wynika, że w analizie rynku zbadano również możliwość nieprzedłużenia umowy świadczenia usług publicznych po 2006 r. Zaś stwierdzić należy, że każda z tych kwestii omówiona została w motywach 300–304 i że, jak wynika to już z analizy zarzutów dotyczących przywrócenia rentowności, motywy te zawierają wystarczające uzasadnienie powodów, dla których Komisja uważa, że plan restrukturyzacji może zapewnić przywrócenie rentowności, nie licząc nawet wykonywania przez SNCM zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 126 Co się tyczy argumentu zwiększenia potencjału przewozowego floty w 2004 r. w następstwie zakupu przez skarżącą nowego statku, należy przypomnieć, że Komisja nie ma obowiązku udzielania odpowiedzi na wszystkie wysuwane w trakcie postępowania administracyjnego twierdzenia odnośnie do stanu faktycznego lub prawnego. Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżącej, ani z uwag na piśmie z dnia 8 stycznia 2003 r., ani z motywów 169–174 zaskarżonej decyzji, zawierających streszczenie przedstawionych przez nią na spotkaniu w dniu 4 lutego 2003 r. argumentów, które nie wywołało jej sprzeciwu, nie wynika, by skarżąca zwracała w szczególny sposób uwagę Komisji na tę sprawę.
- 127 Jeśli chodzi o okoliczność, iż w innych decyzjach Komisja orzekała w sprawie ważności pomocy dla przedsiębiorstw żeglugowych po drobiazgowej analizie zmian sytuacji finansowej przedsiębiorstwa korzystającego z planu restrukturyzacji,

zarówno pod względem środków płynnych, jak i zdolności do osiągania zysków oraz zdolności finansowania [na przykład decyzja Komisji 2002/15/WE z dnia 8 maja 2001 r. dotycząca pomocy państwa udzielonej przez Francję na rzecz spółki „Bretagne Angleterre Irlande” [tłumaczenie nieoficjalne] („BAI” lub „Brittany Ferries”) (Dz.U. 2002, L 12, str. 33)], wystarczy stwierdzić, że to, w jakim stopniu uzasadniono tę decyzję, do której zaskarżona decyzja nie zawiera odesłania na poparcie swojego własnego uzasadnienia, wcale nie dowodzi, że zaskarżona decyzja, choćby nawet była wydana w tej samej dziedzinie, jest niewystarczająco uzasadniona, a w każdym razie nie daje podstaw do podważenia wysnutego wyżej wniosku, że z motywów 300–304 wynika, iż w zakresie kwestii przywrócenia rentowności zaskarżona decyzja jest uzasadniona w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia.

- 128 Wreszcie w zakresie, w jakim skarżąca zarzuca Komisji, że na poparcie swoich wniosków na temat przywrócenia rentowności oparła się tylko na przedstawionych przez władze francuskie założeniach liczbowych, które zresztą zostały już do tej pory obalone przez fakty, to należy stwierdzić, że tego rodzaju argument, mający podważyć zasadność oceny Komisji w tej kwestii, jest nieistotny w ramach niniejszego zarzutu. To samo tyczy się w szczególności argumentu wysuniętego na podstawie braku zbadania środków płynnych beneficjenta pomocy lub niewzięcia pod uwagę zwiększenia potencjału przewozowego floty, wynikającego z zakupu nowego statku przez skarżącą.
- 129 Z tego wynika, że zarzut i argumenty skarżącej dotyczące uzasadnienia realistycznego charakteru branych pod uwagę założeń należy oddalić w całości.

W przedmiocie określenia niestrategicznych udziałów

- 130 Skarżąca ocenia, że w zaskarżonej decyzji nie uzasadniono w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia, dlaczego udziały SNCM w CMN są udziałami strategicznymi, których nie należy w związku z tym zbywać.

- 131 Niemniej z motywów 348–354 zaskarżonej decyzji wynika, że w odpowiedzi na argumenty przedstawione w toku postępowania administracyjnego przez skarżącą i przez Stef-TFE Komisja szczegółowo wyjaśniła w tej decyzji, dlaczego uznała, że udziały te są niezbędne i nie należy ich zbywać. W szczególności Komisja stwierdziła w tym względzie w motywach 349–351 zaskarżonej decyzji, że oba przedsiębiorstwa uczestniczą w realizacji umowy świadczenia usług publicznych, że wypracowały synergiczne rozwiązania dotyczące połączeń z Korsyką, wykraczające poza postanowienia umowy z 2002 r. oraz że floty CMN i SNCM uzupełniają się wzajemnie. Oczywiście tego typu informacje stanowią wystarczające uzasadnienie zaskarżonej decyzji w tej kwestii.
- 132 Jeśli chodzi o twierdzenie dotyczące nieuwzględnienia rewaloryzacji udziałów SNCM w CMN, to choć rzeczywiście z motywu 174 zaskarżonej decyzji wynika, że stwierdzenie takie padło w trakcie spotkania w dniu 4 lutego 2003 r., należy jednak przypomnieć, że Komisja nie ma obowiązku udzielania odpowiedzi na wszystkie wysuwane w trakcie postępowania administracyjnego twierdzenia odnośnie do stanu faktycznego lub prawnego. Zaś uznać należy, że zaskarżona decyzja jest wystarczająco uzasadniona w kwestii udziałów w CMN w motywach 348–354. Ponadto należy zauważyć, że skarżąca była w stanie pojąć tok rozumowania Komisji w tym przedmiocie, skoro z motywu 256 zaskarżonej decyzji jasno wynika, że uznała ona, że dla celów określenia wielkości środków SNCM nie można brać pod uwagę niezrealizowanych nadwyżek wartości.
- 133 W dodatku wysunięte przez skarżącą argumenty mające zwrócić uwagę na wewnętrzne sprzeczności uzasadnienia zaskarżonej decyzji w tej kwestii mają w istocie na celu zakwestionowanie zasadności zaskarżonej decyzji. Należy je zatem odrzucić jako nieistotne w ramach niniejszego zarzutu.
- 134 Z tego wynika, że zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące uzasadnienia wysokości udziałów określonych jako niestrategiczne należy oddalić w całości.

Wnioski w przedmiocie pierwszego zarzutu

- 135 Z całości powyższych rozważań wynika, że należy oddalić pierwszy zarzut naruszenia art. 253 WE, polegającego na niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

3. *W przedmiocie drugiego zarzutu, naruszenia art. 87 ust. 3 lit. c) WE, rozporządzenia nr 659/1999 i wytycznych, polegającego na tym, że zaskarżona decyzja obarczona jest błędami co do stanu faktycznego i oczywistymi błędami w ocenie*

- 136 W niniejszym zarzucie skarżąca podnosi, że zaskarżona decyzja obarczona jest błędami co do stanu faktycznego i oczywistymi błędami w ocenie w zakresie oceny rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części pomocy, analizy przyczyn, które doprowadziły do zaistnienia trudności finansowych SNCM, poszanowania wytycznych oraz niezbędnego charakteru nałożonych przez Komisję warunków.

Uwaga wstępna dotycząca kontroli sprawowanej przez Sąd

- 137 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że przy stosowaniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE Komisji przysługuje szeroki zakres swobodnego uznania, z czym wiąże się dokonywanie złożonych ocen ekonomicznych i społecznych, które należy przeprowadzać w świetle uwarunkowań wspólnotowych (wyroki Trybunału: z dnia 24 lutego 1987 r. w sprawie 310/85 Deufil przeciwko Komisji, Rec. str. 901, pkt 18 i z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. str. I-3679, pkt 83).

- 138 Kontrola sądowa, której podlega korzystanie z tego swobodnego uznania, ogranicza się zatem do weryfikacji przestrzegania zasad proceduralnych i dotyczących uzasadnienia, a także do kontroli prawdziwości ustaleń faktycznych oraz braku naruszenia prawa, oczywistego błędu w ocenie stanu faktycznego lub nadużycia władzy (wyrok Trybunału z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie C-409/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-1487, pkt 93 i ww. w pkt 137 wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 83, wyroki Sądu: z dnia 5 listopada 1997 r. w sprawie T-149/95 Ducros przeciwko Komisji, Rec. str. II-2031, pkt 63, z dnia 6 października 1999 r.: w sprawie T-123/97 Salomon przeciwko Komisji, Rec. str. II-2925, pkt 47, w sprawie T-110/97 Kneissl Dachstein przeciwko Komisji, Rec. str. II-2881, pkt 46 oraz ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji, pkt 282). W szczególności rola Sądu nie polega na zastępowaniu oceny ekonomicznej autora decyzji własną oceną (ww. w pkt 48 wyrok w sprawie British Airways i in. przeciwko Komisji, pkt 79).
- 139 Ponadto zgodnie z orzecznictwem Komisja jest związana wytycznymi i komunikatami, które wydaje w zakresie kontroli pomocy państwa, o ile nie odbiegają one od postanowień traktatu i są akceptowane przez państwa członkowskie (ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji, pkt 95, wyroki Sądu: z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie T-198/01 Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-2717, pkt 149 i z dnia 18 listopada 2004 r. w sprawie T-176/01 Ferriere Nord przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-3931, pkt 134).
- 140 Z orzecznictwa wynika, że jeżeli Komisja dokonuje oceny pojedynczego przypadku pomocy w świetle takich wytycznych, które sama wcześniej przyjęła, nie można uznać, że przekracza zakres swobodnego uznania lub rezygnuje z prawa do niego. Po pierwsze, nadal przysługuje jej bowiem prawo do uchylecia lub zmiany tych wytycznych, jeśli okoliczności tego wymagają. Po drugie, wytyczne dotyczą wyodrębnionego zakresu, a u ich podstaw leży dążenie Komisji do postępowania zgodnie z polityką, którą wyznaczyła (ww. w pkt 66 wyrok w sprawie Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, pkt 89).

- 141 W tych okolicznościach do Sądu należy zatem sprawdzenie, czy przestrzegano wymogów, które Komisja sama na siebie nałożyła, takich jak te, o których mowa w wytycznych (wyrok Sądu z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie T-35/99 Keller i Keller Meccanica przeciwko Komisji, Rec. str. II-261, pkt 77 i ww. w pkt 138 wyrok Sądu w sprawie Ducros przeciwko Komisji, pkt 61 i 62).
- 142 Ponadto należy przypomnieć, że w ramach skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 230 WE legalność aktu wspólnotowego ocenia się na podstawie stanu faktycznego i prawnego w chwili ustanowienia aktu. W szczególności złożone oceny Komisji należy badać jedynie pod kątem tych informacji, którymi dysponowała w chwili, gdy je przeprowadzała (ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Salomon przeciwko Komisji, pkt 48 i ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Kneissl Dachstein przeciwko Komisji, pkt 47).
- 143 Wreszcie zwykle stwierdzenie, że któryś z warunków wydania zgody na udzielenie pomocy nie będzie przestrzegany, nie jest w stanie podważyć zgodności z prawem samej decyzji o wydaniu tej zgody. Ogólnie rzecz biorąc, legalność danego wspólnotowego aktu prawnego nie może być bowiem uzależniona od ewentualnych możliwości jego obejścia ani od wniosków a posteriori dotyczących stopnia jego skuteczności (ww. w pkt 48 wyrok w sprawie British Airways i in. przeciwko Komisji, pkt 291 oraz ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Salomon przeciwko Komisji, pkt 49).
- 144 To w świetle powyższych zasad należy dokonać oceny zarzutów i argumentów podnoszonych przez skarżącą.

W przedmiocie zarzutów dotyczących zasadności zaskarżonej decyzji

- 145 Niniejszy zarzut należy od razu odrzucić jako bezskuteczny w zakresie, w jakim oparty jest on na naruszeniu rozporządzenia nr 659/1999. Tego rozporządzenia,

ustanawiającego zasady postępowania przy badaniu pomocy państwa nie mogą bowiem naruszać przypisywane Komisji błędy co do stanu faktycznego i oczywiste błędy w ocenie, tym bardziej że zaskarżoną decyzję wydano po wszczęciu postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE. Należy poza tym stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła żadnego argumentu w celu wykazania, że zaskarżona decyzja narusza rozporządzenie nr 659/1999 i nie wskazała przepisów tego rozporządzenia, które miałyby zostać naruszone tą decyzją.

- 146 Należy zatem zbadać niniejszy zarzut wyłącznie w zakresie, w jakim podnosi się w nim naruszenie art. 87 ust. 3 lit. c) WE i wytycznych.

W przedmiocie oceny rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części pomocy

- 147 Skarżąca podnosi, że Komisja błędnie oceniła część pomocy odpowiadającą niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, po pierwsze, ponieważ uwzględniła dotację z tytułu amortyzacji *Liamone*, chociaż statek ten nie był przydzielony do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, a po drugie, ponieważ nie uwzględniła potencjalnej nadwyżki wartości dotyczącej części floty przydzielonej do wykonywania tych zobowiązań. Ponadto skarżąca podkreśla silny wzrost strat w latach 2000–2001.

- 148 Niniejsze zarzuty należy odrzucić jako bezskuteczne w zakresie, w jakim mają one wykazać, że w zaskarżonej decyzji dokonano błędnej oceny zgodności pomocy z art. 86 ust. 2 WE, ponieważ Komisja uznała w motywie 260 zaskarżonej decyzji, że wynoszącą 76 milionów EUR całość spornej pomocy, w tym część odpowiadającą niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, należy oceniać jako pomoc na restrukturyzację.

- 149 Należy natomiast zbadać niniejsze zarzuty w zakresie, w jakim kwestionuje się w nich ustaloną przez Komisję kwotę niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 150 Po pierwsze, jeśli chodzi o amortyzację *Liamone*, należy stwierdzić, że zarzut skarżącej opiera się na błędnym rozumieniu zaskarżonej decyzji. Wbrew temu, co utrzymuje skarżąca, Komisja nie uwzględniła bowiem przy obliczaniu części pomocy odpowiadającej niedopłacie z tytułu świadczenia usług publicznych dotacji z tytułu tej amortyzacji, lecz odwrotnie, jak to jasno wynika z tabeli 11 w motywie 257 zaskarżonej decyzji, Komisja odjęła kwotę tej dotacji. Zresztą zapytana wprost przez Sąd na rozprawie skarżąca przyznała wyraźnie, że błędnie odczytała zaskarżoną decyzję w tym punkcie.
- 151 Wynika z tego, że w kwocie 53,48 miliona EUR, którą Komisja uznała za kwotę odpowiadającą poniesionym przez SNCM na połączeniach z Korsyką w latach 1991–2001 niezrekompensowanym kosztem zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, nie uwzględniono amortyzacji *Liamone*.
- 152 Po drugie, jeśli chodzi o potencjalną nadwyżkę wartości osiąganą z części floty przydzielonej do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, skarżąca stwierdza, że wartość rynkowa pięciu przydzielonych do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych statków na dzień 31 grudnia 2001 r. jest wyższa o 22,2 miliona EUR od ich wartości księgowej netto. Zdaniem skarżącej poniesione w latach 1991–2001 na połączeniach z Korsyką straty, które zdaniem Komisji odpowiadają niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych powinny zostać pomniejszone o kwotę tych nadwyżek wartości.
- 153 W tym względzie należy po pierwsze stwierdzić, co nie jest kwestionowane, że rzekome ukryte nadwyżki wartości nie zostały zaksięgowane przez SNCM w latach

2000 i 2001, z których sprawozdania finansowe zostały zatwierdzone przez biegłych rewidentów. Jak podnosi Komisja przy braku sprzeciwu ze strony skarżącej, co zostało przez samą skarżącą potwierdzone na rozprawie, z zastosowania ogólnych zasad rachunkowości, a w szczególności zasad ostrożnościowych wynika bowiem, że przedsiębiorstwo nie ma zasadniczo prawa dokonywać w bilansie ponownej wyceny danego składnika majątkowego z tego powodu, że jego wartość rynkowa przewyższa jego wartość księgową. Wręcz odwrotnie, zgodnie z tymi samymi zasadami przedsiębiorstwo powinno wziąć pod uwagę zakładaną z góry amortyzację, jeżeli wartość rynkowa składnika majątkowego jest niższa od jego wartości księgowej.

- 154 Wprawdzie skarżąca twierdzi w sposób ogólny w ramach innych zarzutów, że wstępne sprawozdanie finansowe, którym dysponowała Komisja w chwili wydania zaskarżonej decyzji, różniło się od ostatecznego sprawozdania zatwierdzonego przez biegłych rewidentów, które było udostępnione po wydaniu tejże decyzji, lecz należy stwierdzić, że skarżąca nie dostarczyła żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń ani nigdzie nie wskazała, czym różni się sprawozdanie wstępne od ostatecznego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.
- 155 Następnie i przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że w motywie 272 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, iż dwa spośród pięciu statków przydzielonych przed 2002 r. do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych były obciążone hipoteką, natomiast dla pozostałych trzech statków przedsiębiorstwo nie było w stanie znaleźć banków chętnych przyjąć je jako zabezpieczenie hipoteczne. W związku z tym Komisja stwierdziła: „Poziom zadłużenia przedsiębiorstwa i niedostatki samofinansowania, przedstawione szczegółowo poniżej, z ledwością pozwalające na obsługę istniejących zobowiązań, nie mogą bowiem skłonić banku, działającego jako prywatny wierzyciel na warunkach rynkowych, do zaoferowania SNCM dodatkowego kredytu. W świetle środków finansowych, którymi SNCM dysponuje, ryzyko dla wierzyciela, iż pożyczka nie będzie spłacana w terminie, jest bowiem znaczące. Podobne trudności nie pozwalają SNCM skorzystać ewentualnie z leasingu zwrotnego w celu zmniejszenia zadłużenia. Doświadczenie Komisji, jeśli chodzi o skuteczne zajęcie statków lub statków powietrznych, wskazuje, że w praktyce jest to trudne, w przypadku gdy środki te są przydzielone do obsługi ważnych z punktu widzenia kraju lub regionu połączeń”. Należy zauważyć, że choć skarżąca kwestionuje te stwierdzenia, to w ramach niniejszych zarzutów nie przedstawiła żadnych konkretnych podważających je dowodów.

- 156 Wreszcie odnośnie do tego, że skarżąca podnosi, iż SNCM powinna była zrealizować nadwyżki wartości, aby uzyskać dodatkowe dochody własne i tym samym zmniejszyć straty wynikające z wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, należy to twierdzenie odrzucić, gdyż oznaczałoby to sprzedaż właśnie tych statków, które SNCM przydzieliła do obsługi swych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 157 W tych okolicznościach nie wydaje się, by Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, wyłączając ukryte nadwyżki wartości ze statków przydzielonych do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych z obliczenia niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 158 Wbrew temu, co twierdzi skarżąca, nie wynikają z tego żadne rozbieżności w stosunku do metody przyjętej w decyzji 2002/149. Jak wynika to bowiem z motywu 102 tej decyzji, w celu przeprowadzenia korekty kwoty strat związanych z obsługą zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, Komisja uwzględniła w niej tylko kwotę faktycznie uzyskanych nadwyżek wartości z trzech statków, które zostały zbyte w okresie obejmującym lata 1991–1999. Natomiast z decyzji tej nie wynika, że Komisja uwzględniła również ukryte nadwyżki wartości z innych statków, które nie zostały faktycznie zbyte. O ile więc rzeczywiście w decyzji 2002/149 Komisja wprowadziła poprawki do wyników finansowych SNCM na połączeniach z Korsyką, doliczając księgową nadwyżkę wartości, której nie było w rubryce odnoszącej się do tych połączeń, podczas gdy była ona odnotowana w innej rubryce, niniejsza sytuacja, polegająca na tym, że skarżąca zarzuca Komisji, iż nie wprowadziła ona poprawek do ksiąg SNCM uwzględniających niezamieszczone w sprawozdaniu finansowym potencjalne nadwyżki wartości, jest całkowicie różna.
- 159 Jeśli chodzi o podkreślaną przez skarżącą okoliczność, że jej zdaniem przy ustalaniu kosztów restrukturyzacji Komisja uwzględniła za to amortyzację *Liamone*, należy stwierdzić, że okoliczność tego rodzaju, jak wskazano powyżej, wynika ze ścisłego stosowania zasad rachunkowości, których skarżąca nie zakwestionowała.

- 160 Po trzecie, jeśli chodzi o wskazywany przez skarżącą znaczny wzrost strat SNCM w latach 2000–2001, należy tylko stwierdzić, że okoliczność ta nie tylko nie neguje zamieszczonego w motywie 256 zaskarżonej decyzji stwierdzenia, iż SNCM ponosiła znaczne straty w latach 1991–2001 na wszystkich połączeniach z Korsyką objętych zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług publicznych, lecz jeśli jest ona zgodna z rzeczywistością, potwierdza owo stwierdzenie i nie może w związku z tym służyć do podważenia zawartej w zaskarżonej decyzji analizy dotyczącej części pomocy odpowiadającej niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.
- 161 Zatem zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące ustalenia kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych należy oddalić w całości.

W przedmiocie analizy przyczyn, które doprowadziły do zaistnienia trudności finansowych SNCM

- 162 Skarżąca podnosi w istocie, że trudności SNCM nie wzięły się z ograniczeń wynikających ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, lecz z jej nadmiernej podaży, wynikającej z polityki nadmiernych inwestycji w nowe statki.
- 163 W tym względzie należy na wstępie przypomnieć, że zgodnie z pkt 33 wytycznych „plan restrukturyzacji opisuje warunki, które spowodowały trudności przedsiębiorstwa, co pozwala ocenić, czy zaproponowane środki są właściwe”.
- 164 Wynika z tego, jak słusznie podnosi Komisja, że przeprowadzona przez nią w motywach 263–281 zaskarżonej decyzji analiza przyczyn trudności SNCM,

w której badała w szczególności politykę zakupu statków przez SNCM, obciążenie funduszem płac, obciążenie zakupami dotyczącymi zużycia pośredniego i obciążenie wynikające z ograniczeń z tytułu świadczenia usług publicznych, nie jest wymagana sama w sobie, a jedynie dla weryfikacji adekwatności środków zaproponowanych w celu przewyższenia tych trudności, a zatem w celu zapewnienia przywrócenia rentowności danego przedsiębiorstwa.

165 W związku z tym w niniejszym przypadku zarzuty skarżącej dotyczące nadmiernej podaży SNCM mogą doprowadzić do wykazania wadliwości zaskarżonej decyzji tylko wtedy, gdy można z ich pomocą wykazać brak adekwatności środków określonych w zaskarżonej decyzji w celu rozstrzygnięcia wątpliwości podniesionych w tej kwestii przez Komisję.

166 W tym względzie należy zauważyć, że w zaskarżonej decyzji Komisja, stwierdziwszy w motywie 333, że „określone w planie restrukturyzacji zmniejszenie floty powinno być [...] zrównoważone w świetle polityki zakupu statków, prowadzonej przez SNCM w latach poprzednich”, uznała w motywach 336–339 zaskarżonej decyzji, nie stwierdzając istnienia ze strony SNCM nadmiernej podaży ani nie określając jej wielkości, że właściwym rozwiązaniem będzie nałożenie na SNCM, poza podjętym w planie restrukturyzacji zobowiązaniem do zbycia czterech statków, jak wynika z motywów 97–101 i 315, trzech dodatkowych warunków mających na celu zmniejszenie jej potencjału usługowego, polegających na ograniczeniu floty grupy SNCM do aktualnej liczby statków w następstwie sprzedaży czterech ze statków, zakazie odnawiania przez pewien czas floty i ograniczeniu rocznej częstotliwości rejsów na różnych trasach połączeń morskich z Korsyką. Zgodnie z pkt 35 i 36 wytycznych warunki te są przejawem starania Komisji o złagodzenie niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy, o którym mowa w motywach 311–317 zaskarżonej decyzji, poprzez ograniczenie działalności SNCM na jej tradycyjnym rynku, czyli na połączeniach z Korsyką.

- 167 Jednak, chociaż należy zauważyć, że w niniejszych zarzutach skarżąca podnosi, iż podaż SNCM jest nadmierna, nie wyjaśnia, dlaczego zobowiązanie władz francuskich do zbycia czterech statków i opisane powyżej dodatkowe warunki nałożone przez Komisję nie są odpowiednie do tego, by rozwiązać problem tego nadmiernego potencjału usługowego.
- 168 W tych okolicznościach należy uznać, że zarzuty skarżącej dotyczące tej kwestii są bezskuteczne.
- 169 W każdym razie zarzuty te okazują się pozbawione zasadności.
- 170 Po pierwsze, należy odrzucić twierdzenie, jakoby w motywie 271 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że SNCM nie przeinwestowała w ostatnich latach w sposób nadmierny w odnowienie floty, opierając się na danych dotyczących zmian w zakresie majątku trwałego w statkach netto, a nie na zmianach w oferowanym przez SNCM potencjale usługowym pod względem liczby oferowanych miejsc.
- 171 Celem podjęcia przez Komisję analizy zmian w zakresie majątku trwałego w statkach netto nie była bowiem weryfikacja tego, czy podaż SNCM jest nadmierna, lecz, jak wynika to wyraźnie z motywu 270 zaskarżonej decyzji i pkt III 2 decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, sprawdzenie racjonalności decyzji przedsiębiorstwa dotyczących zakupów, aby upewnić się, że przeszłe straty nie są wynikiem innych czynników niż obciążenia wynikające ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w latach 1991–2001. I tak po zbadaniu zmian w zakresie majątku trwałego w statkach SNCM netto i stwierdzeniu, że SNCM nie przeinwestowała w sposób nadmierny, Komisja poddała w motywie 272 zaskarżonej decyzji analizie zadłużenie SNCM, wynikające z zakupu omawianych statków.

- 172 Z tego wynika, że zarzut skarżącej opiera się na błędnym rozumieniu zaskarżonej decyzji.
- 173 Tak czy inaczej stwierdzić należy, że dostarczone przez skarżącą informacje dotyczące zmian w potencjale statków pod względem liczby miejsc zaprzeczają jej twierdzeniu, ponieważ wynika z nich jasno, czemu zresztą ona sama nie zaprzecza, że potencjał ten zmniejszył się, jeśli wziąć pod uwagę sprzedaż czterech statków w następstwie odnowienia i zakupu trzech innych statków. W tym względzie wysunięte w replice twierdzenie, iż przeciętny potencjał trzech nowych statków pod względem miejsc jest większy niż potencjał starej floty, należy odrzucić jako nieistotne, gdyż ów przeciętny potencjał jest czysto teoretyczną wielkością, która nie odpowiada w niczym rzeczywistemu potencjałowi oferowanemu przez statki SNCM.
- 174 Jeśli chodzi o twierdzenie, że wspomniane zmniejszenie liczby miejsc nie jest proporcjonalne do spadku ruchu podróżnych, który dotknął SNCM, i było tym bardziej konieczne w świetle obniżenia obrotów SNCM, zmniejszenia obciążeń wynikających ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych i zwiększenia liczby rejsów przez skarżącą, należy przypomnieć, że twierdzenie to jest bezskuteczne, gdyż to między innymi z tego powodu Komisja uznała, nie stwierdzając istnienia ze strony SNCM nadmiernej podaży ani nie określając jej wielkości, iż istnieje konieczność zmniejszenia potencjału usługowego SNCM poprzez nałożenie rozmaitych warunków. I znów należy stwierdzić, że chociaż skarżąca zarzuca Komisji brak stwierdzenia, że podaż SNCM jest nadmierna, to nie kwestionuje ona sposobów rozwiązania tego problemu, zastosowanych w zamian przez Komisję na rzecz konkurencji.
- 175 W każdym razie skarżąca nie może wykazywać, że podaż SNCM jest nadmierna, powołując się na to, że statek *Pascal Paoli*, działający na trasie Marsylia–Bastia oferuje więcej miejsc, niż zostało to określone w umowie z 2002 r. Z załącznika do tej umowy jasno bowiem wynika, że jest w niej określona minimalna liczba miejsc

w celu zapewnienia usługi na minimalnym poziomie, tzw. usługi „podstawowej”. Ponadto Komisja zwróciła uwagę, a skarżąca tego nie zakwestionowała, że *Pascal Paoli* oferuje dokładnie taką samą liczbę kajut w zobowiązaniach z tytułu świadczenia usług publicznych.

- 176 Po drugie, jeśli chodzi o twierdzenie, że straty SNCM wzrosły w latach 2000 i 2001, czyli właśnie w latach, w których nastąpiły dostawa *Liamone* i zamówienie *Danielle Casanova*, wystarczy stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła żadnej konkretnej informacji, która by wykazała istnienie związku przyczynowego między tymi okolicznościami a wzrostem strat SNCM.
- 177 W świetle powyższego zarzuty dotyczące analizy przyczyn trudności SNCM należy odrzucić w całości.

W przedmiocie poszanowania wytycznych

- 178 Skarżąca utrzymuje, że Komisja popełniła błędy w ocenie stanu faktycznego oraz oczywiste błędy w ocenie, jeśli chodzi o przestrzeganie warunków, o których mowa w wytycznych, w zakresie kwalifikacji beneficjenta jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, przywrócenia rentowności, zapobiegania niepożądanym zakłóceniom konkurencji, ograniczenia pomocy do minimum.
- 179 Na wstępie należy podkreślić, że w swych zarzutach skarżąca ogranicza się do podniesienia naruszenia przez Komisję określonych w wytycznych warunków w przedmiocie czterech powyższych kwestii, nie podnosząc przy tym niezgodności z prawem wytycznych w świetle art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

- 180 W tych okolicznościach analiza niniejszych zarzutów powinna ograniczać się do weryfikacji poszanowania przez Komisję swoich własnych wytycznych, nie rozciągając się na kwestię legalności tych warunków w świetle traktatu WE. Wobec braku podniesienia takiego argumentu przez skarżącą kwestia ta nie należy bowiem do kategorii zarzutów, które Sąd może lub powinien rozpatrzyć z urzędu (zob. w szczególności ww. w pkt 52 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 67).
- 181 To w świetle tej wstępnej uwagi należy oceniać zarzuty i argumenty skarżącej mające wykazać, że zaskarżona decyzja narusza wytyczne.

— W przedmiocie kwalifikacji SNCM jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności

- 182 Skarżąca zarzuca w istocie Komisji, że stwierdziła ona, iż SNCM jest przedsiębiorstwem przeżywającym trudności ze względu na utratę kapitału podstawowego, opierając się przy tym na wartości księgowej netto jej aktywów, a nie biorąc pod uwagę możliwości zamienienia niektórych z nich na aktywa obrotowe.
- 183 Należy przypomnieć, że chociaż nie istnieje wspólnotowa definicja przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, Komisji uznaje w pkt 4 wytycznych, że dane przedsiębiorstwo przeżywa trudności, w sytuacji „gdy jest niezdolne, biorąc pod uwagę stan jego własnych środków finansowych lub środków, które byliby gotowi przeznaczyć na jego rzecz właściciele/akcjonariusze i wierzyciele, do zahamowania strat, które przy braku interwencji zewnętrznej ze strony władz publicznych, doprowadziłyby je do niemalże pewnej śmierci ekonomicznej w krótkiej lub średniej perspektywie czasowej” [por. z nowymi wytycznymi (Dz.U. 2004, C 244, str. 2) pkt 9: jeżeli ani przy pomocy środków własnych, ani środków, które mogłoby uzyskać od właścicieli/akcjonariuszy lub wierzycieli, nie jest ono w stanie powstrzymać strat, które bez zewnętrznej interwencji władz publicznych prawie na pewno doprowadzą to przedsiębiorstwo do zniknięcia z rynku w perspektywie krótko- lub średnio-terminowej].

184 Zgodnie z pkt 5 lit. a) wytycznych Komisja uważa, że „w szczególności, w każdym razie i niezależnie od jego wielkości, dla celów niniejszych wytycznych, przedsiębiorstwo jest uznawane za przeżywające trudności [...] w przypadku spółki, której wspólnicy posiadają ograniczoną odpowiedzialność, jeżeli ponad połowa jej subskrybowanego kapitału została utracona, a ponad jedna czwarta tego kapitału została utracona w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy”. Ponadto w pkt 6 wytycznych Komisja wskazuje:

„Trudności przedsiębiorstwa objawiają się zwykle wzrastającym poziomem strat, spadkiem obrotów, gromadzeniem się zapasów, przerostem zdolności produkcyjnych, zmniejszeniem marży brutto samofinansowania [marginesu samofinansowania brutto], wzrastającym zadłużeniem, wzrostem kosztów [obciążeń] finansowych, jak również osłabieniem lub zanikiem wartości aktywów netto. [...] We wszystkich przypadkach [w każdym przypadku] przedsiębiorstwo może kwalifikować się do pomocy jedynie po sprawdzeniu jego niezdolności do zapewnienia stabilizacji za pomocą własnych środków lub środków uzyskanych od jego właścicieli/akcjonariuszy lub wierzycieli”.

185 Wynika z tego, że chociaż zgodnie z wytycznymi przedsiębiorstwo „w każdym przypadku” uważa się za przeżywające trudności, jeżeli znaczna część kapitału podstawowego została utracona, nic nie stoi na przeszkodzie temu, by przedsiębiorstwo wykazało przy pomocy innych wskaźników, jak te wymienione powyżej, że przeżywa ono trudności finansowe w rozumieniu wytycznych, nawet jeżeli nie utraciło ono znacznej części kapitału podstawowego.

186 W niniejszej sprawie Komisja uznała, że SNCM spełnia jednocześnie warunek określony w pkt 5 lit. a) wytycznych i warunek określony w pkt 6. Tak więc stwierdziwszy w motywie 291 zaskarżonej decyzji, że SNCM utraciła ponad połowę kapitału podstawowego, z czego ponad jedna czwarta została utracona w ciągu ostatniego roku, w motywach 292–294 zaskarżonej decyzji zauważyła, że inne wskaźniki pozwalają stwierdzić, że SNCM jest przedsiębiorstwem przeżywającym trudności w rozumieniu wytycznych. W tym względzie Komisja wskazała na wzrost strat, spadek obrotów, wzrost zobowiązań finansowych, wzrost obciążeń finansowych, zmniejszenie kapitału własnego, małą ilość środków własnych w stosunku do

wielkości, potrzeb finansowania i majątku trwałego netto przedsiębiorstwa, a także na niską zdolność samofinansowania. Dalej, w motywie 295 zaskarżonej decyzji, Komisja wskazała, że władze francuskie potwierdziły, iż banki odmawiają udzielenia SNCM pożyczek z powodu jej zadłużenia, nawet chociaż SNCM zaproponowała w ramach zabezpieczenia ostatnie ze swych wolnych od hipoteki lub innych podobnych służebności statki.

- 187 Zaś stwierdzić należy, że choć w niniejszych zarzutach skarżąca kwestionuje fakt spełnienia warunku, o którym mowa w pkt 5 lit. a) wytycznych, to nie sprzeciwia się tak naprawdę tym ostatnim zawartym w zaskarżonej decyzji stwierdzeniom.
- 188 Dodatkowo skarżąca daje po pierwsze do zrozumienia, że sprawozdanie SNCM za rok 2002 nie zostało zatwierdzone przez biegłych rewidentów. Jednakże należy zwrócić uwagę, że stwierdzenie to nie jest poparte żadnymi konkretnymi dowodami.
- 189 W zakresie, w jakim skarżąca zarzucała w tym miejscu Komisji, że wydała zaskarżoną decyzję w oparciu o tymczasowe rachunki, co nie jest kwestionowane i o czym wyraźnie wspomina się w motywach 17 i 293 zaskarżonej decyzji, wystarczy stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła w tym względzie żadnych dowodów mogących wykazać, że ostateczne rachunki różnią się od tymczasowych.
- 190 Zatem należy od razu odrzucić oczywiście bezpodstawne twierdzenia, dotyczące sprawozdań rocznych SNCM.

- 191 Następnie, konkretnie co do wskaźników znajdujących się w motywach 293 i 294 zaskarżonej decyzji, należy stwierdzić, że skarżąca ogranicza się do zakwestionowania jedynie przeprowadzonej przez Komisję analizy dotyczącej zdolności samo-finansowania SNCM. Zaś trzeba przyznać, że pozostałe z przywołanych w zaskarżonej decyzji wskazań, w szczególności poziomu strat i zadłużenia, same mogłyby posłużyć do uznania SNCM za przedsiębiorstwo przeżywające trudności. Wprawdzie w uwagach w przedmiocie interwencji skarżąca po raz pierwszy zakwestionowała poziom zadłużenia SNCM, jednakże nie wskazała, w jaki sposób błąd ten miałby wpłynąć na zmianę wyniku analizy Komisji w zakresie kwalifikacji SNCM jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności. Skarżąca wielokrotnie sama podkreślała w swoich pismach znaczny wzrost zobowiązań SNCM w latach 2000–2001 z racji przeinwestowania w statki.
- 192 Znaczenia tych wskazań nie podważa podniesiona przez skarżącą po raz pierwszy w duplice okoliczność, jakoby SNCM prowadziła wojnę cenową. Zachowanie takie nie jest bowiem wcale nie do pogodzenia z trudnościami finansowymi. Wręcz odwrotnie, fakt, że SNCM stosowała bardzo niskie ceny, być może poniżej kosztów, może służyć na poparcie tego, że była przedsiębiorstwem przeżywającym trudności, gdyż takie zachowanie może powodować straty finansowe. Jeśli chodzi o wspomniany również w duplice fakt, jakoby SNCM zatrudniła w 2003 r. nowego dyrektora generalnego, nie może być on brany pod uwagę przy ocenie legalności zaskarżonej decyzji, ponieważ nastąpił on po jej wydaniu.
- 193 Wreszcie, jeśli chodzi o twierdzenie, jakoby wbrew temu, co stwierdziła Komisja w motywie 295 zaskarżonej decyzji, niektóre statki można było zamienić na aktywa obrotowe i jakoby mogły one posłużyć jako zabezpieczenie dla banków, wystarczy stwierdzić, że na jego poparcie brak jakichkolwiek konkretnych dowodów. W dodatku w uwagach w przedmiocie interwencji skarżąca zauważyła w tym względzie, że zgodnie z pismem w sprawie interwencji SNCM przedsiębiorstwo to uzyskało 22,5 miliona EUR kredytu pod koniec 2001 r. i że mógł mu zostać przyznany krótkoterminowy kredyt w wysokości 40 milionów EUR w 2002 r. Jednak na zapytanie Sądu dotyczące tej kwestii SNCM wyjaśniła na rozprawie, że tam, gdzie była mowa o tym „kredycie”, w rzeczywistości chodziło o istniejącą linię kredytową,

która w chwili wydania zaskarżonej decyzji była całkowicie wyczerpana. Należy zauważyć, że skarżąca nie zakwestionowała tego wyjaśnienia, które znajduje poza tym potwierdzenie w motywie 272 zaskarżonej decyzji, w którym Komisja stwierdza, że wobec zadłużenia SNCM i niedostatków samofinansowania żaden bank działający jako prywatny wierzyciel na warunkach rynkowych nie jest skłonny do zaoferowania SNCM „dodatkowego” kredytu. W każdym razie fakt, że w 2002 r. SNCM uzyskała lub mogła uzyskać kredyty bankowe, nie zaprzecza temu, że w chwili wydania zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że od tamtego czasu banki odmawiają udzielenia SNCM jakichkolwiek nowych pożyczek. W tych okolicznościach należy uznać, że prawdziwość stwierdzenia zawartego w motywie 295 zaskarżonej decyzji, ujętego co do swej istoty również w motywie 272, została wykazana.

194 Z tego wynika, że kwalifikacja SNCM jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności w rozumieniu wytycznych została wykazana w sposób wystarczający z prawnego punktu widzenia przy pomocy wskaźników wymienionych w motywach 293 i 294 zaskarżonej decyzji.

195 Zatem zarzuty skarżącej mające na celu podważenie stwierdzeń Komisji dotyczących utraty kapitału podstawowego SNCM okazują się bezskuteczne.

196 W każdym razie należy w tym względzie zauważyć, że chociaż skarżąca zarzuca Komisji, iż nie doszacowała majątku SNCM poprzez przyjęcie ściśle księgowej metody opartej na wartości netto składników majątkowych, nie biorąc pod uwagę ich wartości rynkowej wobec możliwości zamiany niektórych z nich na aktywa obrotowe, nie wskazuje jednakże, dlaczego uwzględnienie wartości rynkowej tych aktywów miałyby doprowadzić do znacząco innych wniosków niż wnioski przedstawione w zaskarżonej decyzji, a mianowicie, że wbrew temu, co stwierdziła Komisja, SNCM nie utraciła połowy kapitału, a jego jedna czwarta nie została utracona w ostatnim roku. Wręcz odwrotnie, w uwagach w przedmiocie interwencji skarżąca sama przyznała fakt utraty jednej czwartej kapitału podstawowego w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy. Podobnie, chociaż jak już wskazano powyżej skarżąca

twierdzi, że niektóre statki można zamienić na aktywa obrotowe i mogą posłużyć jako zabezpieczenie dla banków, nie przedstawiła ona żadnych liczb lub konkretnych dowodów na poparcie swojego twierdzenia, z wyjątkiem informacji podanych przez samą SNCM, które, jak już wskazano powyżej w pkt 193, nie stoją w sprzeczności z analizą tej kwestii zawartą w zaskarżonej decyzji.

197 Wynika z tego, że zarzuty skarżącej dotyczące utraty kapitału podstawowego SNCM są bezskuteczne i pozbawione podstaw faktycznych.

198 W związku z tym zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące kwalifikacji SNCM jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności należy oddalić.

— W przedmiocie przywrócenia rentowności

199 Skarżąca czyni Komisji zarzut z tego, że nie wzięła pod uwagę rozwiązania pośredniego między dalszą działalnością SNCM dzięki przyznaniu pomocy a jej zniknięciem z rynku wobec braku tej pomocy.

200 Stwierdzić trzeba, że tego typu zarzuty wynikają z niewłaściwego rozumienia zaskarżonej decyzji. Jak bowiem słusznie utrzymuje Komisja, w zaskarżonej decyzji nie przyjęto żadnego ze skrajnych rozwiązań, o których mówi skarżąca, lecz tak, jak to postuluje skarżąca, Komisja przyjęła rozwiązanie pośrednie.

- 201 Tak więc należy podkreślić, że zgodnie z motywami 300–302 zaskarżonej decyzji SNCM została zobowiązana, w celu zapewnienia przywrócenia jej rentowności, po pierwsze do przesunięcia ciężaru swej działalności w kierunku regionu Maghrebu wobec perspektywy wzrostu tego rynku, a po drugie do zaprzestania kierunków działalności, które nawet po restrukturyzacji miały pozostać strukturalnie deficytowe, w szczególności zaś połączeń między Włochami a Korsyką, obsługiwanych przez Corsica Marittima.
- 202 Ponadto w motywach 315–317 zaskarżonej decyzji, w celu zapobieżenia niepożądanym zakłóceniom konkurencji, Komisja nakazała SNCM poza zlikwidowaniem połączenia na trasie Włochy–Korsyka praktyczne wycofanie się z połączeń Tulon–Korsyka, ograniczenie z roku na rok częstotliwości rejsów, począwszy od 2003 r., w szczególności na trasie Nicea–Korsyka, a także sprzedaż czterech statków. Dodatkowo Komisja uznała za niezbędne w celu uniknięcia, by SNCM wykorzystwała nadwyżkowe środki płynne na agresywne działania mogące spowodować zakłócenia na rynku, aby zakazać jej finansowania nowych inwestycji, innych niż koszty przesunięcia działalności w kierunku regionu Maghrebu, nawet w celu wymiany istniejących statków.
- 203 Wreszcie, aby chronić wspólny interes, Komisja narzuciła również na SNCM w motywach 331–367 zaskarżonej decyzji szereg środków, mających na celu ograniczenie jej potencjału i zapobieżenie przyjęciu przez nią agresywnej polityki cenowej. W tym celu Komisja nakazała, poza stosowaniem wyżej wspomnianych środków dotyczących częstotliwości rejsów i inwestowania, ograniczenie floty SNCM do aktualnej liczby statków po zbyciu czterech statków, zbycie niestrategicznych udziałów i zakazała przyjmowania postawy „price-leader”, które to warunki zawarte są w art. 2–5 zaskarżonej decyzji.
- 204 Z tego więc wynika, że Komisja bynajmniej nie zezwoliła SNCM na dalsze prowadzenie dotychczasowej działalności dzięki przyznaniu pomocy, a wręcz

przeciwnie, wydała decyzję nakazującą SNCM znaczące zmiany w części działalności po to, by mogła skorzystać z tej pomocy. W tych okolicznościach zarzuty skarżącej w tej kwestii należy odrzucić.

205 W zakresie, w jakim w niniejszych zarzutach skarżąca pragnie pod pozorem krytyki ogólnie wymierzonej w analizę przywrócenia rentowności zakwestionować konkretnie utrzymanie działalności SNCM na połączeniu Nicea–Korsyka, na którym sama prowadzi działalność, konkurując bezpośrednio z SNCM, należy zwrócić uwagę, że chociaż w skardze skarżąca wydaje się zarzucać Komisji, że nie nakazała SNCM całkowitego wycofania się z połączenia Nicea–Korsyka, to w replice utrzymuje w bardziej stonowany sposób, że Komisja powinna była nakazać SNCM ograniczenie swej działalności na tej trasie.

206 Zaś po pierwsze w zakresie, w jakim skarżąca krytykuje w zaskarżonej decyzji to, że Komisja powinna była nakazać SNCM ograniczenie działalności na trasie Nicea–Korsyka, wystarczy stwierdzić, że tego typu krytyka wypływa z błędnego rozumienia zaskarżonej decyzji, ponieważ jak wynika z powyższego, Komisja właśnie nakazała SNCM przyjęcie środków mających na celu ograniczenie jej działalności na tej trasie, polegających na ograniczeniach częstotliwości połączeń. W tym względzie nie ma znaczenia fakt, że nałożony przez Komisję warunek należy rozumieć jako zmniejszenie liczby rocznych połączeń, a nie ograniczenie ruchu, gdyż w każdym razie wynika z niego ograniczenie działalności SNCM na trasie z Nicei. Zatem zarzut skarżącej w tej kwestii nie znajduje poparcia w okolicznościach faktycznych.

207 Po drugie, w zakresie w jakim skarżąca krytykuje w zaskarżonej decyzji to, że Komisja powinna była nakazać SNCM całkowite wycofanie się z trasy Nicea–Korsyka, należy przypomnieć, że Komisja wyjaśniła w motywie 302 zaskarżonej decyzji, po pierwsze, że chociaż działalność w zakresie połączeń z Nicei jest niepewna, traci ona na znaczeniu, a spodziewana amortyzacja *Liamone* w 2001 r. ułatwi przywrócenie dodatnich wyników na tej trasie, a po drugie, że nawet ograniczona działalność na trasie z Nicei jest nadal niezbędna dla ogólnej pozycji

przedsiębiorstwa na rynku. Ponadto w motywie 338 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że nie nałożyła surowszych środków dotyczących potencjału niż te, o których mowa powyżej w szczególności ze względu na perspektywę wzrostu ruchu na Korsykę i ryzyko doprowadzenia do monopolu bezpośredniego konkurenta na trasach stały ląd–Korsyka.

208 Należy po pierwsze stwierdzić, że skarżąca nie kwestionuje udzielonego w motywie 302 zaskarżonej decyzji uzasadnienia, zgodnie z którym działalność w zakresie połączeń z Nicei traci na znaczeniu, a spodziewana amortyzacja *Liamone* w 2001 r. ułatwi przywrócenie dodatnich wyników na tej trasie.

209 Po drugie, jeśli chodzi o uzasadnienie oparte na ogólnej pozycji SNCM na rynku, skarżąca ogranicza się do stwierdzenia, że go nie rozumie, faktycznie go nie kwestionując. Zaś oczywiste jest, że w uzasadnieniu tym Komisja przyjmuje fakt, że działalność SNCM na trasie Nicea–Korsyka jest niezbędna w celu zmniejszenia jej zależności od tradycyjnych tras Marsylia–Korsyka, będących przedmiotem zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych. Wynika to z dalszego ciągu motywu 302 zaskarżonej decyzji, gdzie powiedziane jest, że przesunięcie działalności w kierunku regionu Maghrebu przyczyni się do zmniejszenia uzależnienia przedsiębiorstwa od tej właśnie tradycyjnej trasy. W tym względzie wbrew temu, co podnosi skarżąca, SNCM nadal jest narażona na ryzyko w Marsylii, ponieważ umowa z 2002 r. wygasa w 2006 r., a nie posiada ona na tej trasie żadnych praw wyłącznych. Należy ponadto stwierdzić, że skarżąca wycofała się z przetargu na zawarcie umowy z 2002 r. Skarżąca nie może w dodatku w sposób rozsądny kwestionować konieczności tego, by SNCM zdywersyfikowała swą ofertę, skoro obsługuje cztery połączenia z Korsyką. SNCM wyjaśniła ponadto, a skarżąca tego nie zakwestionowała, że w zakresie, w jakim znaczna część rejsów odbywa się z Marsylii, ale do Nicei (lub odwrotnie), wycofanie się z Nicei automatycznie wpłynęłoby negatywnie na działalność w Marsylii. Podobnie, jak wynika z motywu 205 zaskarżonej decyzji, którego skarżąca nie kwestionuje, francuskie władze podkreślały fakt, że obsługa Nicei i Marsylii wzajemnie się uzupełnia, oraz że dla SNCM niezbędne jest to, by mieć zrównoważoną ofertę wobec działalności skarżącej na połączeniach z czterech portów położonych na stałym lądzie.

- 210 Jeśli chodzi o zarzut zawarty w uwagach w przedmiocie interwencji, że utrzymywanie obsługi nierentownych połączeń uzasadnia uzupełnianie się z obsługą bardziej rentownych połączeń, spoczywa on na podwójnym, nieudowodnionym postulatcie. Po pierwsze bowiem z opisanych poniżej względów skarżąca nie wykazała, że obsługa połączeń z Niceą nie jest rentowna. Po drugie, jeśli chodzi o obsługę połączeń z Marsylią, należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca, nie tylko nie można na podstawie rzekomego monopolu na tej trasie wnioskować w przedmiocie jej rentowności, gdyż SNCM nie ma na niej żadnych praw wyłącznych, lecz ponadto skarżąca pomija fakt, iż umowa z 2002 r. ma na celu wyłącznie rekompensowanie kosztów wynikających ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych na tej trasie, bez żadnych gwarancji zysku dla SNCM. Należy ponadto stwierdzić, że gdyby twierdzenie skarżącej było słuszne, to trudno byłoby zrozumieć, dlaczego skarżąca zdecydowała się na działalność na trasie z Nicei, a zrezygnowała z działalności na trasie z Marsylii.
- 211 Po trzecie, jeśli chodzi o podnoszone przez Komisję ryzyko powstania monopolu w zakresie obsługi połączeń z Niceą, należy przypomnieć, że Sąd orzekł już, że Komisja słusznie mogła uznać, w ramach swego zakresu swobodnego uznania, że obecność przedsiębiorstwa jest niezbędna, aby zapobiec powstaniu wzmocnionej oligopolistycznej struktury omawianego rynku (ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Kneissl Dachstein przeciwko Komisji, pkt 97).
- 212 Zaś w niniejszym przypadku należy stwierdzić, że skarżąca, nie zaprzeczając temu, że jest obecnie jedynym konkurentem SNCM na trasie Nicea–Korsyka, tak iż wycofanie się SNCM z tej trasy dałoby jej na niej faktyczny monopol, zwraca jedynie uwagę, że Moby Lines, jak również inne włoskie przedsiębiorstwa mogłyby zacząć działać na tej trasie. Jednakże należy zauważyć, że ani Moby Lines, ani żadne z pozostałych wskazanych przez skarżącą przedsiębiorstw nie prowadzi obecnie działalności na trasach łączących stały ląd Francji z Korsyką. Ponadto skarżąca nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie twierdzenia, że jakieś przedsiębiorstwa transportu morskiego rzeczywiście planują rozpocząć działalność na tej trasie. W tych okolicznościach twierdzenia skarżącej w tym zakresie nie mogą podważyć wniosków Komisji dotyczących ryzyka powstania korzystnego dla niej monopolu na trasie Nicea–Korsyka.

- 213 Żaden z pozostałych argumentów skarżącej nie jest w stanie podważyć stwierdzeń Komisji w przedmiocie konieczności utrzymania działalności SNCM na trasie Nicea–Korsyka.
- 214 Po pierwsze, jeśli chodzi o strukturalnie deficytowy charakter tej trasy, należy stwierdzić, że skarżąca nie tylko nie przedstawiła na poparcie swego twierdzenia żadnych konkretnych dowodów, lecz zaprzecza mu jej własna nieprzerwana działalność na tej trasie od 1999 r. W tym względzie należy po pierwsze podnieść, że skarżąca bezustannie zwiększa swój potencjał usługowy, jak sama podkreśla w replice, w której zwraca uwagę na wzrost o 109% liczby swych rejsów na Korsykę w latach 2000–2004. Ponadto skarżąca podnosi w skardze, że zamówienie dziesiątego statku pozwoli jej zwiększyć o 70% ofertę na francuskich trasach. Następnie w motywach 65 i 86 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, a skarżąca nie zaprzeczyła temu, że w zakresie obsługi połączeń z Korsyką skarżąca prowadziła w 2001 r. agresywną politykę pod względem udziału w rynku, która spowodowała, że w celu przyciągnięcia nowych klientów przez rok lub dwa jej podaż była nadmierna.
- 215 W dalszej kolejności, jeśli chodzi o twierdzenie, iż SNCM prowadziła na trasach, na których panowała konkurencja, sprzedaż ze stratą, również należy stwierdzić, że nie zostało to wykazane. Należy zauważyć, że podniesione przez skarżącą pytanie, dlaczego SNCM nie przewidziała planu restrukturyzacji od 1992 r., skoro było jasne, że od 1999 r. wejdzie w życie liberalizacja kabotażu, jest nieistotne. Skoro bowiem Komisja otrzymała do oceny plan restrukturyzacji w 2002 r., powinna była zająć stanowisko tylko w przedmiocie tego planu. Okoliczność, że plan taki mógł w razie potrzeby zostać przedstawiony wcześniej, jest hipotetyczna i nie może mieć wpływu na legalność zaskarżonej decyzji. W każdym razie nie można SNCM zarzucać, że próbowała dostosować się do nowych warunków konkurencji w pierwszej kolejności za pomocą własnych środków, nie zwracając się o pomoc na restrukturyzację, co do której w dodatku nie ma dowodów, że w ramach wytycznych można ją było wówczas zgodnie z prawem przyznać.

- 216 Ponadto, jeśli chodzi o niezdolność SNCM do prowadzenia niedotowanej działalności w warunkach konkurencji, wystarczy stwierdzić, że prawdziwość tego twierdzenia nie została wykazana. W tym względzie należy podkreślić, że dopiero od 2002 r. SNCM działa na trasie Nicea–Korsyka bez żadnych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych i odpowiadających im rekompensat. Ponadto skarżąca sama podniosła w skardze, że SNCM eksploatuje trzy statki na trasie w kierunku Maghrebu, czyli innej trasie obsługiwanej bez zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, osiągając dodatnie wyniki.
- 217 Wreszcie, jeśli chodzi o nadmierny potencjał usługowy na rynku połączeń z Korsyką, należy przypomnieć, że w motywach 82–87 i 313 zaskarżonej decyzji Komisja wywnioskowała na podstawie analizy rynku przedstawionej przez władze francuskie, iż ten nadmierny potencjał nie ma miejsca w zakresie obsługi połączeń z Korsyką.
- 218 Żaden z przedstawionych przez skarżącą dowodów nie jest w stanie podważyć tego wniosku. Wprost przeciwnie, ze względu na to, że skarżąca sama podkreśla, co już stwierdzono powyżej, że zwiększyła liczbę rejsów na Korsykę o 109% w latach 2000–2004 i że zamówienie dziesiątego statku pozwoli jej zwiększyć o 70% ofertę na francuskich trasach, twierdzenie, iż na tym rynku panuje nadmierna podaż, okazuje się niewiarygodne. Skarżąca nie podaje w dodatku żadnych danych dotyczących całkowitej podaży. Ponadto z motywu 170 zaskarżonej decyzji, który nie został zakwestionowany w ramach niniejszej skargi wynika, że na spotkaniu z Komisją w dniu 4 lutego 2003 r. przedstawiciele skarżącej wskazali, że rynek przewozowy między stałym lądem a Korsyką „zachowuje się dobrze, odnotowując wzrost o 17% w latach 2000–2001 oraz wzrost o 13% w latach 2001–2002”, potwierdzając w ten sposób spostrzeżenie poczynione przez Komisję w motywie 61 zaskarżonej decyzji na podstawie analizy rynku przedstawionej przez władze francuskie, zgodnie z którą rynek ten odnotowuje utrzymujący się wzrost. Należy również zauważyć, że zgodnie z samymi danymi liczbowymi przytoczonymi przez skarżącą w replice, rynek rozwinął się o 6,6% w okresie 2000–2001, o 8,3% w okresie 2001–2002, a o 1% w okresie 2002–2003, choć stanowi to z pewnością spowolnienie. W tym względzie znacząca różnica między tymi danymi a danymi poprzednimi może ponadto tylko

wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności twierdzenia skarżącej. Wreszcie, jeśli chodzi o dane liczbowe przytoczone w uwagach w przedmiocie interwencji w celu wykazania zmniejszenia liczby podróży na początku 2004 r., wystarczy stwierdzić, że dane te nie tylko pochodzą z okresu po wydaniu zaskarżonej decyzji, lecz ponadto, ponieważ dotyczą tylko jednego roku, nie są w stanie same podważyć prognoz wzrostu na okres 2002–2006.

- 219 Z tego wynika, że żaden z zarzutów skarżącej nie jest w stanie wykazać, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie poprzez to, że nie nakazała SNCM całkowitego wycofania się z trasy Nicea–Korsyka.
- 220 Zatem zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące przywrócenia rentowności należy oddalić w całości.

— W przedmiocie zapobiegania niepożądanym zakłóceniom konkurencji

- 221 Skarżąca podnosi, że Komisja błędnie oceniła zakłócenia konkurencji wynikające z przyznania omawianej pomocy i nie zastanowiła się nad pewnymi zakłóczeniami, które ujawniła analiza tej pomocy.
- 222 Jeśli chodzi po pierwsze o zakłócenia konkurencji wynikające z przyznania omawianej pomocy, należy przypomnieć, że w motywie 312 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że zgodnie z pkt 39 wytycznych należy ograniczyć działalność SNCM na jej tradycyjnym rynku, tj. obsłudze połączeń z Korsyką, gdzie konkuruje ona z podmiotami wspólnotowymi, inaczej niż ma to miejsce w przypadku połączeń z regionem Maghrebu. Zgodnie z motywami 313–317, stwierdziwszy, że na rynku

nie istnieje nadmierna podaż, Komisja przyznała, że następujące cztery rodzaje kompensaty są wystarczające w celu ograniczenia działalności SNCM na jej rynku z bezpośrednią korzyścią dla konkurencji: zlikwidowanie połączenia Włochy–Korsyka, obsługiwanego przez Corsica Marittima, praktyczne wycofanie się z obsługi połączeń na trasie Tuluń–Korsyka, ograniczenie całkowitej liczby oferowanych miejsc oraz ograniczanie z roku na rok częstotliwości rejsów, począwszy od 2003 r., w szczególności na trasie Nicea–Korsyka, a także sprzedaż czterech statków. Dodatkowo Komisja uznała za niezbędne w celu uniknięcia, by SNCM wykorzystwała nadwyżkowe środki płynne na agresywne działania mogące spowodować zakłócenia na rynku, aby zakazać jej finansowania nowych inwestycji, innych niż koszty przesunięcia działalności w kierunku regionu Maghrebu, które zostały wpisane do planu restrukturyzacji.

223 W niniejszych zarzutach skarżąca, nie kwestionując sprzedaży statków ani praktycznego wycofania się z Tuluń, podważa wnioski Komisji dotyczące braku nadmiernej podaży na rynku, zlikwidowania połączenia na trasie Włochy–Korsyka oraz ograniczenia częstotliwości rejsów.

224 Po pierwsze, jeśli chodzi o istnienie nadmiernej podaży na rynku, wystarczy stwierdzić, że argumenty skarżącej w tym zakresie zostały już odrzucone powyżej w pkt 217. Na obecnym etapie skarżąca ogranicza się do dodania, w odpowiedzi na uwagę Republiki Francuskiej w przedmiocie zakupu przed nią samą nowego statku w 2004 r., że jej decyzja podjęta została przez projektem dokapitalizowania SNCM. Jednakże poza tym, że skarżąca nie wykazała, że zakup ten nie doszedłby do skutku, jeżeli znany by jej był projekt dokapitalizowania, należy stwierdzić, że jak wynika ze skargi, którą skarżąca złożyła Komisji w dniu 18 lutego 2004 r., z powodu nadużywania pomocy przez SNCM rozbudowa potencjału, którą prowadziła na połączeniu z Niceą, nie ogranicza się do kupna nowego statku w 2004 r., lecz ma charakter stały od 1996 r., w ramach czego w 1996 r. zbudowano trzy szybkie statki, a w 2001 r. dwa szybkie promy, co jej własnym zdaniem pozwoliło jej na zwiększenie potencjału na tej trasie do 2004 r. o 18,17%.

- 225 Po drugie, jeśli chodzi o likwidację połączenia na trasie Włochy–Korsyka, nikt nie kwestionuje, jak to podnosi skarżąca, że miała ona miejsce, od stycznia 2002 r., zanim wdrożono plan restrukturyzacji. Okoliczność ta nie jest jednak w stanie sprawić, że środek ten stanowi kompensatę na rzecz konkurencji w celu ograniczenia działalności SNCM na swym rynku, gdyż jak się okazuje, wycofanie się z tej trasy wpisane było w plan restrukturyzacji przyjęty w dniu 17 grudnia 2001 r., a notyfikowany Komisji w dniu 18 lutego 2002 r. Jak słusznie utrzymuje Komisja, zadaniem każdego z podmiotów gospodarczych jest bowiem podejmowanie środków niezbędnych do ograniczania własnych szkód, a także szkód wyrządzanych konkurencji. W tym względzie, choćby nawet rzeczywiście, tak jak utrzymuje skarżąca, plan restrukturyzacji nie przewidywał wycofania się z omawianej trasy jako kompensaty na rzecz konkurencji w rozumieniu wytycznych, okoliczność ta jest nieistotna, ponieważ środek taki bezspornie może powodować zmniejszenie zakłóceń konkurencji wynikających z omawianej pomocy.
- 226 Po trzecie, jeśli chodzi o ograniczenie częstotliwości rejsów, okazuje się, że za pomocą tego zarzutu skarżąca zarzuca Komisji, iż w celu nałożenia tego środka Komisja opierała się na liczbie przewożonych na trasie stały ląd–Korsyka pasażerów, jak wskazano w motywie 53 tabela 2 zaskarżonej decyzji, a nie na liczbie faktycznie oferowanych miejsc.
- 227 W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z art. 5 zaskarżonej decyzji Komisja nakazała SNCM w ramach kompensaty na rzecz konkurencji ograniczenie rocznej liczby rejsów statków na różnych trasach połączeń morskich z Korsyką „do limitów określonych w tabeli 3 [w motywie 104 zaskarżonej decyzji]”. Odesłanie do motywu 53 tabela 2 zaskarżonej decyzji, zawarte w przypisie 113 do motywu 315 decyzji, w którym przedstawiono w uzasadnieniu warunek określony w art. 5 decyzji, wynika niewątpliwie z pomyłki redakcyjnej.
- 228 Z tego wynika, że wbrew twierdzeniu skarżącej ograniczenie częstotliwości rejsów na Korsykę określono nie na podstawie liczby przewożonych pasażerów, lecz liczby rejsów. Zatem twierdzenie skarżącej wynika z błędnego rozumienia zaskarżonej decyzji.

- 229 W każdym razie należy zauważyć, że chociaż w motywie 315 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że w ramach kompensaty na rzecz konkurencji nakazała SNCM ograniczyć liczbę oferowanych miejsc „i” liczbę rejsów z roku na rok począwszy od 2003 r., to jednak z art. 5 decyzji, jak również z motywów 337, 363 i 364 poświęconych temu warunkowi wynika, że jako warunek zgody na udzielenie pomocy nakazano SNCM jedynie ograniczenie rocznej częstotliwości rejsów. Jak potwierdziła Komisja na rozprawie w odpowiedzi na pytanie Sądu, należy zatem uznać, że zaskarżona decyzja nie narzuca SNCM żadnych ograniczeń w zakresie oferowanych na jej statkach miejsc.
- 230 Niemniej stwierdzić należy, że w ramach niniejszego zarzutu skarżąca nie wskazuje, dlaczego nakazane zaskarżoną decyzją ograniczenia częstotliwości rejsów miałyby być oczywiście nieodpowiednie dla zmniejszenia niepożądanych zakłóceń konkurencji będących skutkiem przyznania pomocy ani dlaczego zalecana przez nią metoda miałyby skutkować nałożeniem innych ograniczeń częstotliwości rejsów, bardziej odpowiednich dla zmniejszenia tych zakłóceń.
- 231 W tym względzie, jak podnosi skarżąca, rzeczywiście ograniczenie częstotliwości rejsów niekoniecznie jest zawsze równoznaczne z ograniczeniem liczby miejsc, ponieważ nie wszystkie statki SNCM mają tę samą pojemność, a przynajmniej w teorii mogłyby one zostać przeniesione, gdyż umowa z 2002 r. określa jedynie, w zakresie wykonywania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przydział każdego ze statków „zasadniczo” do określonej trasy. W tym względzie nie można przyjąć udzielonego przez SNCM na rozprawie wyjaśnienia, iż strony interpretują umowę z 2002 r. tak, że zakazuje ona zmian w przydziale statków, ponieważ stoi to w bezpośredniej sprzeczności z treścią tej umowy. W dodatku należy zauważyć, że w motywie 29 lit. c) zaskarżonej decyzji sama Komisja odnotowała, że szybkobieżne statki (zwane dalej „NGV”) *Liamone* i *Asco* obsługują „głównie” trasę z Nicei.

- 232 Niemniej jednak należy przyznać, że ograniczenie częstotliwości rejsów przynajmniej może przyczynić się do osiągnięcia celu w postaci zmniejszenia potencjału przewozowego. W tym względzie należy zauważyć, że skarżąca nie kwestionuje stwierdzenia Komisji z motywu 104 zaskarżonej decyzji, że przewidziane w planie restrukturyzacji ograniczenie liczby rejsów, stanowiące podstawę warunku określonego w art. 5 zaskarżonej decyzji, wiąże się z ograniczeniem liczby oferowanych miejsc o 28% dla całości obsługiwanych połączeń. Podobnie skarżąca nie zakwestionowała tym bardziej stwierdzenia, zawartego w motywie 316 zaskarżonej decyzji, iż „w zakresie całej zatoki Genui i Tulonu SNCM zmniejsza ofertę o ponad milion miejsc rocznie w stosunku do 2001 r., czyli o ponad połowę, z bezpośrednią korzyścią dla konkurencji, mimo iż są to połączenia, na których odnotowuje się największy wzrost”.
- 233 Ponadto należy podkreślić, że obniżenie potencjału przewozowego, o którym mowa w zaskarżonej decyzji, osiąga się nie tylko za pomocą warunku dotyczącego częstotliwości połączeń, lecz, jak wynika to z motywów 315–317 i 333–358, a także z art. 2 i 3 decyzji, za pomocą wszystkich warunków, obejmujących również zamknięcie Corsica Marittima, prawie całkowite wycofanie się z Tulonu, sprzedaż czterech statków, sprzedaż niestrategicznych udziałów, ograniczenie floty do jedenastu statków pozostałych po sprzedaży czterech statków oraz zasadniczo zakaz wymiany tych statków na nowe.
- 234 Zatem zarzuty skarżącej dotyczące tych kwestii należy odrzucić.
- 235 Po drugie, jeśli chodzi o brak zbadania niektórych zakłóceń konkurencji, skarżąca zarzuca Komisji, iż nie sprawdziła aspektów pomocy państwa wynikających z amortyzacji podatkowej na specjalnych zasadach, która umożliwiła SNCM przyspieszoną amortyzację *Liamone*.

- 236 Po pierwsze, należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca, przyspieszona amortyzacja *Liamone* nie wynika z amortyzacji podatkowej na specjalnych zasadach. Jak już wspomniano powyżej, przyspieszona amortyzacja danego składnika majątkowego wynika bowiem z zastosowania zasad rachunkowości, według których zgodnie z zasadą ostrożnościową przedsiębiorstwo powinno skorygować bilans, wykazując nadzwyczajną amortyzację, jeśli stwierdzi, że rzeczywista lub rynkowa wartość któregoś składnika jego majątku jest niższa od jego wartości księgowej. Tak więc w tym przypadku, jak wynika to z motywu 144 zaskarżonej decyzji, SNCM dokonała takiej nadzwyczajnej amortyzacji w 2001 r. w odniesieniu do statku *Liamone* na sumę 14,8 miliona EUR.
- 237 Ta nadzwyczajna amortyzacja pozostaje bez związku z amortyzacją podatkową na specjalnych zasadach, dopuszczalną w prawie francuskim. Jak objaśnia Komisja w przypisie 106 do motywu 294 zaskarżonej decyzji: „Amortyzacja na specjalnych zasadach stanowi różnicę między amortyzacją liniową, polegającą na zmniejszeniu aktywów w bilansie, a amortyzacją degresywną, na którą zezwała ustawa podatkowa. Jeśli za amortyzację księgową nie przyjmie się amortyzacji degresywnej, różnicę między tą amortyzacją a amortyzacją liniową zapisuje się jako część pasywów (amortyzacja na specjalnych zasadach), które w rachunkowości francuskiej są tradycyjnie włączone do kapitału własnego. Całkowita amortyzacja na koniec okresu pozostaje taka sama, a więc system ten pozwala jedynie na jej przyspieszenie i zredukowanie podatku w pierwszych latach”. W niniejszym przypadku z motywu 294 zaskarżonej decyzji wynika, że SNCM wykazała w pozycji „prawnie regulowane rezerwy” amortyzację na specjalnych zasadach na kwotę 60 milionów EUR, która niekoniecznie dotyczy *Liamone*.
- 238 Niniejszy zarzut skarżącej, który opiera się na błędnej przesłance, należy odrzucić wyłącznie z tego powodu.
- 239 W dodatku stwierdzić należy, że jak podnosi Komisja, a skarżąca temu nie zaprzecza, mechanizm amortyzacji na specjalnych zasadach, o którym mowa w krajowej ustawie o rachunkowości, nie może stanowić pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, ponieważ może z niego korzystać każde przedsiębiorstwo.

- 240 Jeśli chodzi o twierdzenie, wysunięte po raz pierwszy w replice, iż wspomniana amortyzacja pozwoliła SNCM na pokrycie z tej pomocy potencjalnych strat, aby uprzedzić potencjalne ryzyko, wystarczy zauważyć, że skarżąca nie zaprzeczyła, że sprawozdania SNCM dotyczące 2001 r., w których wykazano tę amortyzację, zostały zatwierdzone, i że Sąd nie powinien ich podważać wobec braku jakichkolwiek dowodów, które by do tego skłaniały. Zatem w tym przypadku Komisja miała prawo uznać, nie popełniając przy tym oczywistego błędu w ocenie, że amortyzacja ta stanowi dla SNCM koszt, który może zostać zrekompensowany przez omawianą pomoc państwa w ramach restrukturyzacji.
- 241 Wreszcie w każdym razie, w zakresie w jakim obecny zarzut należałoby rozumieć jako zamiar zakwestionowania amortyzacji podatkowej na specjalnych zasadach, której dokonała SNCM, należałoby również stwierdzić, że z takiego systemu, przewidzianego w krajowej ustawie o rachunkowości, może skorzystać każde przedsiębiorstwo i w związku z tym nie może jako taki stanowić pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE.
- 242 Z powyższych względów zarzuty i argumenty skarżącej dotyczące zapobiegania niepożądanym zakłóceniom konkurencji należy odrzucić w całości.

— W przedmiocie ograniczenia pomocy do minimum

- 243 Skarżąca utrzymuje, że pomoc, na którą zezwolono, nie jest ograniczona do ścisłego minimum koniecznego w celu umożliwienia restrukturyzacji SNCM w stosunku do środków przedsiębiorstwa. W tym względzie kwestionuje kwotę niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, koszt planu socjalnego, kwotę amortyzacji *Liamone* oraz kwotę przychodów netto z operacji zbycia statków i nieruchomości, określonych w planie restrukturyzacji.

- 244 Na wstępie należy przypomnieć, że notyfikowana przez władze francuskie pomoc na restrukturyzację wynosi 76 milionów EUR. Jak wynika z motywu 326 zaskarżonej decyzji, pomoc ta składa się z części finansowej i części operacyjnej. Część finansowa odpowiada niedopłacie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych z przeszłości. W motywach 256–258 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że część finansowa odpowiada stratom poniesionym przez SNCM przy wykonywaniu zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych do 2001 r. Jeśli chodzi o część operacyjną, odpowiada ona zgodnie z motywem 328 zaskarżonej decyzji kosztom poszczególnych działań określonych w planie restrukturyzacji.
- 245 W motywach 256–258 zaskarżonej decyzji Komisja obliczyła, że niedopłata rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych wynosi, jak wspomniano w motywie 327, 53,48 miliona EUR. W motywie 328 zaskarżonej decyzji Komisja przyjęła, że koszty restrukturyzacji wynoszą 46 milionów EUR. Suma ta obejmuje zgodnie z przypisem 120 do motywu 328 decyzji działania operacyjne z zakresu restrukturyzacji (31,2 miliona EUR) i amortyzację *Liamone* (14,8 miliona EUR). Jednakże ze względu na to, że SNCM powinna uzyskać 21 milionów EUR przychodu netto ze sprzedaży w wyniku operacji zbycia określonych w planie restrukturyzacji (motywy 97–99 i 319 zaskarżonej decyzji), Komisja doszła w motywie 328 zaskarżonej decyzji do wniosku, że kwota 76 milionów EUR, w celu umożliwienia SNCM odzyskania w krótkim terminie rentowności, jest uzasadniona, przy czym Komisja uznała, że przedsiębiorstwo to nie jest w stanie pozyskać innych środków własnych na sfinansowanie swej restrukturyzacji.
- 246 Niemniej jednak w celu uwzględnienia przychodu z ewentualnych operacji zbycia udziałów niestrategicznych, nakazanych w art. 3 zaskarżonej decyzji, które zostały przewidziane obok operacji zbycia przewidzianych w planie restrukturyzacji, Komisja, zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w motywach 329, 357 i 358 zaskarżonej decyzji, zezwoliła zgodnie z art. 6 decyzji na omawianą pomoc na restrukturyzację ograniczoną wyłącznie do pierwszej transzy wynoszącej 66 milionów EUR, pozostawiając sobie swobodę w zakresie zezwolenia na drugą transzę wynoszącą 10 milionów EUR. Jeśli okaże się, że rzeczony operacje zbycia umożliwiły przedsiębiorstwu uzyskanie sumy większej niż 10 milionów EUR, druga transza

nie będzie mogła zostać SNCM wypłacona. Natomiast jeśli sprzedaż przyniesie kwotę niższą niż 10 milionów EUR, pozostała część zostanie wypłacona, po uzyskaniu zgody Komisji, z uwzględnieniem przychodu z operacji zbycia.

- 247 Poprzez zarzuty w przedmiocie minimalnego charakteru pomocy skarżąca zmierza do podważenia obliczeń dotyczących zarówno kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (część finansowa), jak i kosztów restrukturyzacji (część operacyjna).
- 248 Co się tyczy po pierwsze kwoty niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, wystarczy przypomnieć, że zarzuty skarżącej dotyczące zasadności zaskarżonej decyzji w tej kwestii zostały już odrzucone w pkt 149–161 powyżej. Jeśli chodzi o dodatkowy zarzut przedstawiony na obecnym etapie postępowania, zgodnie z którym SNCM dokonała ponadto amortyzacji zawyżonej o kwotę 22,2 miliona EUR, odpowiadającą ukrytym nadwyżkom wartości z floty, nie może on zostać uwzględniony, ponieważ dopuszczalna wysokość amortyzacji aktywów wynika ze zwykłego zastosowania zasad rachunkowości, których skarżąca nie kwestionuje. W każdym razie sprawozdania SNCM, w których wykazano tę amortyzację, w przeszłości zostały zatwierdzone, co nie zostało zakwestionowane, a rolą Sądu nie jest tego podważanie. Ponadto Sąd orzekł już w pkt 193 powyżej, że Komisja miała słuszne prawo stwierdzić, że poziom zadłużenia SNCM i niedostatki jej samofinansowania nie pozwalały na to, by bank działający jako prywatny wierzyciel na warunkach rynkowych był skłonny do zaoferowania SNCM dodatkowego kredytu.
- 249 Po drugie, jeśli chodzi o wysokość kosztów restrukturyzacji, skarżąca po pierwsze szacuje działania operacyjne z zakresu restrukturyzacji nie na 31,2 miliona EUR, lecz na 17,091 miliona EUR w oparciu o koszt planu socjalnego lub na 16,86 miliona EUR w oparciu o kwotę dotacji ujętą w sprawozdaniu SNCM za 2002 r.

- 250 W odniesieniu do kwoty 17,091 miliona EUR należy jednak stwierdzić, że dotyczy ona jedynie, jak wynika to ponadto jasno z tabeli 11 w motywie 257 zaskarżonej decyzji, kosztów planu socjalnego w zakresie połączeń z Korsyką. Zaś omawiana restrukturyzacja dotyczy nie tylko działalności SNCM w zakresie połączeń z Korsyką, lecz całej działalności przedsiębiorstwa, w szczególności zaś działalności ukierunkowanej na region Maghrebu. Jeśli chodzi o kwotę 16,86 miliona EUR, Komisja i SNCM wyjaśniły w tym względzie, a skarżąca tego nie zakwestionowała, że nie można było wypłacić pomocy na całość wydatków związanych z restrukturyzacją, gdyż odpowiadają one wydatkom na inwestycje.
- 251 W dodatku z uwagi na to, że skarżąca ograniczyła się do postawienia Komisji ogólnego zarzutu, że nie sprawdziła rzeczywistych kosztów planu socjalnego, i nie przedstawiła dowodów mogących podważyć kwotę 31,2 miliona, która znalazła się w zaskarżonej decyzji, należy uznać, iż zostało wykazane, że kwota ta odpowiada kosztom związanym z działaniami operacyjnymi z zakresu restrukturyzacji.
- 252 Po drugie, jeśli chodzi o amortyzację *Liamone*, skarżąca uznaje tę amortyzację za nieuzasadnioną.
- 253 W zakresie w jakim skarżąca odsyła w tym względzie do argumentów, które rozpatrzone już zostały w ramach wcześniejszych zarzutów, argumenty te należy odrzucić, gdyż są one identyczne z argumentami omówionymi w pkt 150 i 151 powyżej.
- 254 Jeśli chodzi o podniesioną w uwagach w przedmiocie interwencji okoliczność, jakoby SNCM nie miała wcale obowiązku zakupu zbyt wielkiego NGV, w szczególności, że ją samą niepokoił w 1998 r. wskaźnik niedyspozycji jej NGV, wystarczy przypomnieć, że zarzuty przedstawione przez skarżącą w celu zakwestionowania braku znaczącego przeinwestowania również zostały odrzucone w pkt 170–175 powyżej. W każdym

razie wyrażane przez SNCM w 1998 r. wątpliwości w przedmiocie rentowności dwóch nowych NGV, co do których wskazywała ona, że przydzielenie tych statków do obsługi zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych będzie uzależnione od tego, czy ich próbne wykorzystanie przyniesie pozytywne efekty, nie pozwalają zakwestionować tego, że zakup jednego NGV w 2000 r. był racjonalny. To samo tyczy się uwag prezesa SNCM w artykule prasowym z dnia 4 listopada 2004 r., na który powołuje się skarżąca. Poza tym bowiem, że artykułowi temu nie można przypisać istotnej roli dowodowej, należy stwierdzić, że chociaż prezes SNCM zastanawiał się w nim, jak podkreśla skarżąca, czy należało zamawiać *Liamone*, dodał też jednak, o czym skarżąca już nie wspomina, że „w tamtym okresie klienci wymagali od przedsiębiorstwa usług o wysokim standardzie”, podczas gdy „obecnie [...] podróżni przywiązują wagę głównie i przede wszystkim do cen”, oraz stwierdził, że statek *Liamone* „przy wodowaniu spotkał się z jednomyślnym pozytywnym przyjęciem”.

255 Po trzecie, jeśli chodzi o przychód z operacji zbycia przewidzianych w planie restrukturyzacji, skarżąca zarzuca Komisji, że nie uwzględniła w celu ustalenia minimalnego charakteru pomocy przychodu netto z operacji zbycia nieruchomości, przewidzianych w planie restrukturyzacji, a dokonanych faktycznie w 2003 r.

256 W tym względzie należy przypomnieć, że w motywie 328 zaskarżonej decyzji Komisja zaznaczyła, że dla kosztów związanych z działaniami operacyjnymi z zakresu restrukturyzacji przyjmuje sumę 46 milionów EUR, a następnie stwierdziła, że SNCM „powinna uzyskać 21 milionów EUR przychodu netto ze sprzedaży w wyniku realizacji operacji zbycia przewidzianych w planie restrukturyzacji”. W tych okolicznościach i biorąc pod uwagę, że niedopłata rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych za okres od 1991 do 2001 r. wynosi 53,48 miliona EUR, Komisja doszła do wniosku w tym motywie, „że kwota 76 milionów EUR, w celu umożliwienia SNCM odzyskania w krótkim terminie rentowności, jest uzasadniona”.

257 Bezsporny jest fakt, jak to wynika z przypisu 121 do motywu 328 zaskarżonej decyzji, w którym znajduje się odesłanie do motywów 97–101 tej decyzji, że kwota 21 milionów EUR, o której mowa w motywie 328 zaskarżonej decyzji odnosi się do przychodu netto z operacji sprzedaży z motywu 99 decyzji.

258 Należy zauważyć, że w tym miejscu zaskarżonej decyzji, przypomniawszy po pierwsze w motywie 97, że SNCM planowała w ramach planu restrukturyzacji sprzedaż w 2002 r. czterech ze swoich statków, tj. statków *Napoléon*, *Liberté*, *Monte Rotondo* i *NGV Asco*, które, jak zauważono, zostały sprzedane z wyjątkiem *NGV Asco*, a po drugie, przypomniawszy w motywie 98, że obok tych operacji zbycia w toku jest sprzedaż *Southern Trader*, Komisja stwierdziła, że „spodziewany przychód z tych operacji sprzedaży wynosił 40 milionów EUR, a zatem wkład środków płynnych (przychód netto ze sprzedaży) w wysokości 21 milionów EUR, uwzględniając należne jeszcze płatności”.

259 Należy jednak stwierdzić, że w motywie 101 zaskarżonej decyzji Komisja dodała, co następuje:

„Jednocześnie [SNCM] przewidziała w planie restrukturyzacji zbycie nieruchomości swoich spółek zależnych (biur w Marsylii). Zostały one sprzedane faktycznie w 2003 r. z 12 milionami EUR przychodu netto ze sprzedaży i z księgową nadwyżką wartości 5,1 miliona EUR”.

260 Tak więc z brzmienia zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja stwierdziła, iż zgodnie z planem restrukturyzacji SNCM w odniesieniu po pierwsze do sprzedaży statków przewidziała uzyskanie przychodu netto ze sprzedaży w wysokości 21 milionów EUR, a po drugie, odnośnie do sprzedaży nieruchomości, faktycznie zbyła je z 12 milionami przychodu netto ze sprzedaży.

- 261 Zaś w motywie 328 zaskarżonej decyzji w celu ustalenia minimalnej kwoty Komisja zapisała jedynie, że SNCM powinna uzyskać 21 milionów EUR przychodu ze sprzedaży, nie wspominając przy tym o kwocie 12 milionów EUR, o której mowa w motywie 101 decyzji w odniesieniu do przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości.
- 262 Aby udzielić wyjaśnień do tego, co zapisano w zaskarżonej decyzji w tym przedmiocie, Komisja po pierwsze utrzymywała na etapie odpowiedzi na skargę, że wpływy pochodzące ze zbycia nieruchomości nie zmieniają gruntownie wyników analizy, biorąc pod uwagę, że osiągnięta nadwyżka wartości w wysokości 5,1 miliona EUR miała nieznaczny wpływ na zmniejszenie zobowiązań finansowych, więc można było wykluczyć ryzyko nadwyżki środków płynnych. Zarówno Republika Francuska, jak i SNCM, czyli interwenienci, również poparły w pismach procesowych to twierdzenie.
- 263 Następnie w duplice Komisja, podobnie jak SNCM, podniosła, że nie była w stanie zsumować wyników, żeby ustalić, jaką ilością środków płynnych mogła dysponować SNCM ze względu na brak jednorodności dostępnych liczb w chwili wydania zaskarżonej decyzji i braku pewności, do czego konkretnie się one odnoszą. W tym względzie Komisja stwierdziła, że liczne operacje zbycia wymagane w zaskarżonej decyzji obejmowały operacje zbycia przewidziane w planie restrukturyzacji, a niezrealizowane do chwili wydania zaskarżonej decyzji, że pewną część zakładanego przychodu netto ze sprzedaży należało zrewidować, biorąc pod uwagę trudności SNCM po wydaniu zaskarżonej decyzji ze znalezieniem nabywcy, i że liczby podane przez władze francuskie w znacznej części były liczbami prognozowanymi. Z tych względów Komisja wyjaśniła, że jedynie „z grubsza” oszacowała środki płynne, co do których można się było w sposób racjonalny spodziewać, że SNCM je zmobilizuje w celu maksymalnego zinternalizowania kosztów planu restrukturyzacji przed i po wydaniu zaskarżonej decyzji.
- 264 Jednakże żadnego z powyższych wyjaśnień nie można przyjąć jako uzasadnienia nieuwzględnienia przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości.

- 265 Jeśli chodzi o pierwsze z wyjaśnień, należy przypomnieć, że zgodnie z pkt 40 wytycznych kwota pomocy powinna być ograniczona do „ściśłego minimum niezbędnego do umożliwienia restrukturyzacji w zależności od środków finansowych będących w dyspozycji przedsiębiorstwa”.
- 266 Wynika z tego, że skoro w niniejszym przypadku SNCM zobowiązała się w planie restrukturyzacji do zbycia statków i nieruchomości, które nie były niezbędne, powinna, co przyznała Komisja w odpowiedzi na pytania Sądu zadane na piśmie, poświęcić cały przychód ze sprzedaży tych środków na sfinansowanie planu restrukturyzacji. Wbrew temu, co utrzymuje SNCM, obowiązek ten wcale nie oznacza, że beneficjent pomocy jest zmuszony użyć wszystkich swoich środków, aby zmniejszyć kwotę przyznanej pomocy, a jedynie, że musi on wykorzystać wszystkie środki uzyskane ze składników majątkowych uznanych za niebędące niezbędnymi do prowadzenia działalności przedsiębiorstwa w ramach restrukturyzacji. Taki wkład środków własnych beneficjenta w plan restrukturyzacji wymagany jest, aby zapewnić, że pomoc ograniczona jest, zgodnie z pkt 40 wytycznych, do ścisłego minimum niezbędnego do umożliwienia restrukturyzacji w zależności od środków finansowych będących w dyspozycji beneficjenta, jego akcjonariuszy lub grupy handlowej, do której należy.
- 267 Takie też rozwiązanie przyjęła Komisja w zaskarżonej decyzji, gdyż po pierwsze, z motywu 328 tej decyzji wynika, że aby upewnić się co do minimalnego charakteru pomocy, Komisja odjęła od całkowitego kosztu działań operacyjnych z zakresu restrukturyzacji pełną wskazaną tam kwotę 21 milionów EUR przychodu netto ze sprzedaży, stwierdzając ponadto, że SNCM nie jest w stanie znaleźć innych środków własnych na sfinansowanie restrukturyzacji. Po drugie, Komisja wzięła również pod uwagę obowiązek ograniczenia pomocy do ścisłego niezbędnego minimum poprzez fakt nakazania w tym przypadku mechanizmu płatności rozłożonych w czasie, którym towarzyszył system kompensacji. Zgodnie z art. 6 zaskarżonej decyzji Komisja zezwoliła bowiem na omawianą pomoc jedynie w wysokości pierwszej transzy wynoszącej 66 milionów EUR, przy czym wypłata kwoty 10 milionów była uzależniona od wyniku zbycia niestrategicznych udziałów, nakazanego przez Komisję w art. 3 decyzji. Należy stwierdzić, że z tej techniki zezwalania na pomoc w transzach wynika, że Komisja zamierzała uwzględnić cały przychód z dokonanego

zbycia składników majątkowych, które nie były niezbędne, gdyż, jak podniosła w motywie 341 zaskarżonej decyzji, przychód z tej sprzedaży powinien zmniejszyć „o tyle samo” potrzeby w zakresie pomocy, w celu zastosowania się do wymogu, by pomoc ograniczona była do minimum, zgodnie z przepisem pkt 40 wytycznych.

268 Wynika z tego, że w celu ustalenia minimalnej kwoty pomocy udzielonej SNCM Komisja miała obowiązek wziąć pod uwagę cały przychód netto z operacji zbycia przeprowadzonych w ramach realizacji planu restrukturyzacji.

269 W tym względzie podnoszona okoliczność, iż kwota pomocy, na którą zezwolono w zaskarżonej decyzji, nie pozwalała SNCM korzystać z nadwyzkowych środków płynnych, jest nieistotna.

270 Wprawdzie zgodnie z pkt 40 wytycznych Komisja powinna sprawdzić, jak to uczyniła w motywie 330 zaskarżonej decyzji, że omawiana pomoc nie zostanie udzielona w takiej formie lub wysokości, iż doprowadziłaby do tego, że SNCM dysponowałaby nadwyżką środków płynnych, które mogłyby wykorzystać na agresywne działania mogące spowodować zakłócenia na rynku, lecz okoliczność, że kwota pomocy, na którą zezwolono w zaskarżonej decyzji, pozwalała uniknąć tego ryzyka, nie uzasadnia braku wzięcia przez Komisję pod uwagę przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości, skoro mogłoby to spowodować, że za zgodną uznano by pomoc w niższej kwocie, a nawet, w odpowiednim przypadku, doprowadzić do uznania omawianej pomocy za niezgodną ze wspólnym rynkiem, co w każdym razie pozwoliłoby tym bardziej na uniknięcie ryzyka zakłócenia konkurencji.

271 Należy zatem odrzucić wyjaśnienie Komisji oparte na nieznacznym wpływie przychodów netto ze sprzedaży nieruchomości na sytuację finansową SNCM.

- 272 Jeśli chodzi o drugie z wyjaśnień, należy przypomnieć, że Sąd orzekł już w przedmiocie przypadku pomocy na restrukturyzację (ww. w pkt 138 wyrok w sprawie Kneissl Dachstein przeciwko Komisji, pkt 84), iż Komisja nie ma obowiązku szacowania konkretnego kosztu każdego ze środków, które ma podjąć dane przedsiębiorstwo. Poza tym, że dokładna ocena poszczególnych pozycji po stronie wydatków jest w każdym razie niepewna z racji tego, że planowane środki są środkami zakładanymi, Komisja może bowiem, korzystając ze swego szerokiego zakresu swobodnego uznania, ograniczyć się do oceny globalnej.
- 273 Należy zatem przyznać, że w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę trudność dokładnego ocenienia przychodu netto ze sprzedaży statków i nieruchomości, przewidzianej w planie restrukturyzacji, Komisja miała w zasadzie prawo, korzystając z przysługującego jej szerokiego zakresu swobodnego uznania, przyjąć przybliżoną wartość tego przychodu.
- 274 Niemniej jednak w niniejszym przypadku należy stwierdzić, odnośnie do, po pierwsze, zbycia statków, że w motywach 97 i 98 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, iż trzy z czterech statków, których sprzedaż przewidywał plan restrukturyzacji, tj. *Napoléon*, *Liberté*, *Monte Rotondo*, zostały już sprzedane, a jedynie NGV *Asco* nie znalazł nabywcy oraz iż trwa operacja zbycia *Southern Trader*. Podobnie, chociaż w motywie 99 decyzji Komisja wskazuje, iż „spodziewany” przychód netto ze sprzedaży wynosi 21 milionów EUR, uwzględniając należne jeszcze płatności, to stwierdza ona w tym samym motywie, że „statki *Monte Rotondo* i *Napoléon* zostały sprzedane w 2002 r.”, a „statki *Liberté* i *Southern Trader* zostały lub zostaną sprzedane w 2003 r.”, przy czym drugi z tych statków stanowi przedmiot promesy sprzedaży. Ponadto w tymże motywie 99 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdza, że „całość przychodów z operacji sprzedaży tych czterech statków okazała się wyższa o 1,2 miliona EUR, niż zakładano”.
- 275 Należy zatem stwierdzić, że z samej treści zaskarżonej decyzji wynika, iż w chwili jej wydania Komisja знаła rzeczywistą kwotę przychodu netto ze sprzedaży kilku statków, gdyż stwierdziła ona w odniesieniu do zbycia czterech statków nadwyżkę

wartości w zakresie przychodu netto ze sprzedaży w stosunku do przewidywań. W tym względzie, odnośnie do statków *Napoléon* i *Monte Rotondo*, skoro ich zbycie miało miejsce w 2002 r., należy uznać, że uwzględniając czas, który upłynął między ich sprzedażą a wydaniem zaskarżonej decyzji, Komisja musiała z pewnością dysponować wszelkimi danymi pozwalającymi na określenie dokładnej kwoty przychodu netto z ich sprzedaży. Jeśli chodzi o statek *Liberté*, którego zbycie miało miejsce w 2003 r. przed wydaniem zaskarżonej decyzji, również należy stwierdzić, że z zastrzeżeniem, iż mogłoby być konieczne naniesienie niewielkich poprawek w celu uwzględnienia późniejszych kosztów mających wpływ na cenę sprzedaży, Komisja tak samo powinna posiadać główne dane pozwalające na obliczenie kwoty przychodu netto ze sprzedaży.

276 W odpowiedzi na pytanie zadane na piśmie przez Sąd Komisja potwierdziła ponadto, że służby Komisji mogły ustalić kwotę nadwyżki wartości uzyskanej ze sprzedaży statków *Napoléon*, *Monte Rotondo* i *Liberté* na podstawie informacji przekazanych przez władze francuskie w dniu 14 maja 2003 r., czyli na około dwa miesiące przed wydaniem zaskarżonej decyzji.

277 Wprawdzie w odniesieniu do piątego ze statków, tj. *Southern Trader*, Komisja dysponowała za to jedynie szacunkiem przychodu netto z jego sprzedaży, lecz w przypadku tego statku z art. 3 zaskarżonej decyzji wynika, że jego zbycie należało uwzględnić dopiero, co słusznie podnosi SNCM, przy wypłacaniu drugiej transzy pomocy, gdyż statek ten był wynajęty jednej ze spółek zależnych SNCM — *Société méditerranéenne d'investissements et de participations* (zwanej dalej „SMIP”), uznanej przez Komisję za udział niestrategiczny. Tak więc art. 3 akapit drugi zaskarżonej decyzji stanowi, że zamiast zbywać powyższy udział, SNCM może zbyć jedyny składnik majątku tej spółki, *Southern Trader*, i zlikwidować tę spółkę zależną. W odpowiedzi na zadane na piśmie pytanie Sądu w tym przedmiocie Komisja potwierdziła, że przychód netto ze sprzedaży *Southern Trader* nie był wliczony do kwoty 21 milionów EUR, o której mowa w motywie 99 zaskarżonej decyzji.

- 278 Z powyższego wynika, że w chwili wydania zaskarżonej decyzji Komisja powinna była znać rzeczywistą kwotę przychodu netto ze sprzedaży statków, których sprzedaż przewidziana była w planie restrukturyzacji, a które zostały rzeczywiście zbyte do dnia wydania tej decyzji.
- 279 Po drugie, jeśli chodzi o przychód netto ze sprzedaży nieruchomości, należy przypomnieć, że w motywie 101 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, iż „[nieruchomości zostały] sprzedane faktycznie w 2003 r. z 12 milionami EUR przychodu netto ze sprzedaży i z księgową nadwyżką wartości 5,1 miliona EUR”. Tak więc z samej treści tego motywu wynika, że Komisja przedstawiła kwotę 12 milionów EUR, o której jest w nim mowa, nie jako przybliżony szacunek, lecz jako dokładne określenie przychodu netto z faktycznie dokonanej sprzedaży.
- 280 W odpowiedzi na pytanie na piśmie zadane przez Sąd Komisja potwierdziła ponadto, że kwota 12 milionów EUR, o której mowa w motywie 101 zaskarżonej decyzji, wynika z informacji udzielonych przez władze francuskie w dniu 14 maja 2003 r., czyli na około dwa miesiące przed wydaniem zaskarżonej decyzji.
- 281 W tych okolicznościach nie można już uznać, wbrew temu, co twierdzi Komisja w pismach procesowych, iż kwota przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości nie była pewnie i ostatecznie znana w dniu wydania zaskarżonej decyzji.
- 282 Zatem z treści zaskarżonej decyzji wynika, że w chwili jej wydania zarówno w odniesieniu do statków, jak i nieruchomości, których zbycie przewidziane było w planie restrukturyzacji, a które zostały zbyte do tego czasu, Komisja powinna znać nie tylko szacunki dotyczące przychodu netto z ich sprzedaży, zawarte w tym planie, lecz również rzeczywistą kwotę tego przychodu netto ze sprzedaży.

- 283 W tych okolicznościach oraz w szczególności w świetle zasady zakazu pomocy państwa ustanowionej w art. 87 ust. 1 WE Komisja nie mogła w zakresie tych środków majątkowych ograniczyć się przy ustalaniu minimalnego charakteru pomocy do oszacowania „z grubsza” środków płynnych, którymi dysponowała SNCM.
- 284 Skoro bowiem Komisja stwierdziła w odniesieniu do zbycia statków istnienie nadwyżki wartości w zakresie przychodu netto ze sprzedaży w stosunku do przewidywanych 21 milionów EUR przyjętych w planie restrukturyzacji, a w odniesieniu do zbycia nieruchomości — istnienie przychodu netto ze sprzedaży w kwocie 12 milionów EUR, nie mogła, nie popełniając przy tym oczywistego błędu w ocenie, przyjąć jedynie, w celu ustalenia minimalnego charakteru pomocy w motywie 328 zaskarżonej decyzji, szacunkowej kwoty 21 milionów EUR, przewidzianej w planie restrukturyzacji odnośnie do sprzedaży statków.
- 285 Należy zatem odrzucić również udzielone przez Komisję wyjaśnienie oparte na tym, że dane, którymi dysponowała w chwili wydania zaskarżonej decyzji, były niedokładne.
- 286 W odpowiedzi na pytania na piśmie Sądu Komisja, zgodnie z nowym wyłączeniem, które nie znajdowało się w odpowiedzi na skargę ani w duplice, utrzymywała, w oparciu o poufne dokumenty niedołączone do akt niniejszego postępowania przed Sądem, że przychód netto ze sprzedaży w kwocie 21 milionów EUR, o którym mowa w motywie 99 zaskarżonej decyzji, dotyczył w rzeczywistości jednocześnie zbycia czterech statków, o których mowa w motywie 97 decyzji, oraz nieruchomości, których zbycie przewidywał plan restrukturyzacji. To samo wyjaśnienie podała SNCM w złożonych uwagach.
- 287 Niemniej jednak bez konieczności sprawdzenia zasadności tego wyjaśnienia w oparciu o dokumenty, na które powołuje się Komisja, należy przypomnieć, że

zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie decyzji powinno znajdować się w samym tekście tej decyzji, a późniejszych wyjaśnień Komisji nie można uwzględnić, chyba że zachodzą wyjątkowe okoliczności (wyroki Sądu: z dnia 2 lipca 1992 r. w sprawie T-61/89 Dansk Pelsdyravlereforening przeciwko Komisji, Rec. str. II-1931, pkt 131, z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie T-295/94 Buchmann przeciwko Komisji, Rec. str. II-813, pkt 171 i z dnia 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-374/94, T-375/94, T-384/94 i T-388/94 European Night Services i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3141, pkt 95). Wynika z tego, że decyzja powinna być samowystarczalna, a jej uzasadnienie nie może wynikać z pisemnych lub ustnych wyjaśnień udzielonych później, gdy decyzja ta stanie się już przedmiotem skargi do sądu wspólnotowego (wyrok Sądu z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie T-16/91 Rendo i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1827, pkt 45).

288 Zaś w niniejszym przypadku należy stwierdzić, że udzielone przez Komisję i SNCM wyjaśnienie, iż przychód netto ze sprzedaży nieruchomości jest wliczony w kwotę 21 milionów przychodu netto ze sprzedaży, o której mowa w motywie 99 zaskarżonej decyzji, nie znajduje się w tej decyzji, co zresztą przyznała Komisja podczas rozprawy w odpowiedzi na pytanie Sądu.

289 W każdym razie stwierdzić należy, że wyjaśnieniu temu, przedstawionemu zbyt późno przez Komisję zaprzecza zaskarżona decyzja. Skoro bowiem w motywach 97 i 98 zaskarżonej decyzji mowa jest jedynie o planowanych przez SNCM operacjach zbycia statków, a nigdzie dotychczas w zaskarżonej decyzji nie wspomina się o operacjach zbycia nieruchomości, o których po raz pierwszy mowa jest w motywie 101 zaskarżonej decyzji, stwierdzić należy, że zapis motywu 99 decyzji, iż spodziewany przychód z „tych” operacji sprzedaży wynosi 21 milionów EUR, musi się odnosić wyłącznie do sprzedaży statków, o których była mowa w poprzednich motywach, tj. w motywach 97 i 98. Podobnie zawarte w motywie 101 zaskarżonej decyzji stwierdzenie, iż „jednocześnie” SNCM przewidziała zbycie nieruchomości, które zostały faktycznie sprzedane z 12 milionami EUR przychodu netto ze sprzedaży potwierdza uznanie przez Komisję, że kwota przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości jest odrębna od przychodu netto ze sprzedaży statków

i że się z nim sumuje. Ponadto należy zauważyć, że ani w motywie 328, ani w motywie 341 zaskarżonej decyzji, w których mowa jest ogólnie o istnieniu przychodu netto ze sprzedaży w wysokości 21 milionów EUR, nie dano do zrozumienia, że kwota ta poza przychodem netto ze sprzedaży statków zawiera przychód netto ze sprzedaży nieruchomości.

290 Wynika z tego, że wyjaśnienie Komisji i SNCM, zgodnie z którym kwota 21 milionów EUR, wzięta pod uwagę w celu ustalenia minimalnej kwoty pomocy w motywie 328 zaskarżonej decyzji uwzględnia sprzedaż nieruchomości, należy odrzucić.

291 W każdym razie, nawet jeśli, jak twierdzą Komisja i SNCM, spodziewany przychód netto ze sprzedaży w wysokości 21 milionów EUR, o którym mowa w motywie 99 zaskarżonej decyzji, należy rozumieć w ten sposób, że zawiera on w sobie przychód netto ze sprzedaży nieruchomości, nie zmienia to faktu, że Komisji nie wolno było ograniczyć się do uwzględnienia, w motywie 328 decyzji, przychodu netto ze sprzedaży w kwocie 21 milionów EUR w celu upewnienia się co do minimalnego charakteru pomocy.

292 O ile bowiem nie można wykluczyć, że przychód netto ze sprzedaży statków i nieruchomości oszacowano w planie restrukturyzacji na 21 milionów EUR, o tyle nie można uznać, wbrew temu, co twierdziła Komisja na rozprawie, iż ma ona prawo opierać się na zwykłych prognozach, nawet jeśli nie odpowiadają one rzeczywistości, po to, by nie opóźnić wydania przez siebie decyzji. Skoro szacunki, że przychód netto ze sprzedaży wyniesie 21 milionów EUR, zamieszczone w planie restrukturyzacji przeprowadzono w grudniu 2001 r., co wynika z przypisu 31 do motywu 88 zaskarżonej decyzji, Komisja miała obowiązek, ze względu na konieczność upewnienia się, zgodnie z wytycznymi, że pomoc jest ściśle niezbędna, skorygować te szacunki, tak aby uwzględnić faktyczną sytuację SNCM, jaka istniała w chwili wydania decyzji, blisko 19 miesięcy później.

- 293 Zatem chociaż SNCM słusznie podnosi, że wobec trudności ze zbyciem NGV *Asco*, wydając zaskarżoną decyzję, Komisja mogła uwzględnić w odniesieniu do tego statku przychód netto ze sprzedaży niższy niż szacunkowy przychód przyjęty w planie restrukturyzacji, dokonując w ten sposób korekty na minus tych szacunków, Komisja powinna była również dokonać ewentualnych korekt na plus, mogących zwiększyć szacowane kwoty w odniesieniu do pozostałych statków.
- 294 Zaś w niniejszym przypadku z motywów 99 i 101 zaskarżonej decyzji wynika, że SNCM po pierwsze sprzedała trzy pozostałe statki, których zbycie przewidywał plan restrukturyzacji, a także *Southern Trader*, a całkowity przychód netto ze sprzedaży tych czterech statków przewyższył o 1,2 miliona EUR zakładany przychód, a po drugie zbyła nieruchomości, których sprzedaż przewidywał plan restrukturyzacji, uzyskując 12 milionów EUR przychodu netto ze sprzedaży.
- 295 Należy stwierdzić, że SNCM nie zaprzecza ponadto, iż zmniejszenie przychodu netto ze sprzedaży wynikające z korekty na minus dotyczącej samego tylko statku NGV *Asco* nie rekompensuje całkowicie braku wzięcia pod uwagę tych danych.
- 296 W interwencji SNCM dostarczyła bowiem Sądowi dla każdego z czterech statków, których zbycie przewidziano w planie restrukturyzacji, kwotę odpowiadającą „faktycznym środkom dostępnym dla SNCM”. Jak już stwierdzono powyżej, w odniesieniu do statków *Napoléon* i *Monte Rotondo*, z racji tego, iż ich sprzedaż miała miejsce w 2002 r., należy uznać, biorąc pod uwagę wpływ czasu między operacjami zbycia a wydaniem zaskarżonej decyzji, że kwota wskazana przez SNCM odpowiada dokładnej kwocie przychodu netto ze sprzedaży dotyczącego tych statków. Podobnie, jeśli chodzi o statek *Liberté*, którego zbycie miało miejsce w 2003 r. przed wydaniem zaskarżonej decyzji, również należy stwierdzić, że

z zastrzeżeniem, iż mogłoby być konieczne naniesienie niewielkich poprawek, kwota wskazana w uwagach SNCM odpowiada w przybliżeniu kwocie przychodu netto ze sprzedaży dotyczącego tego statku, gdyż główne dane pozwalające na obliczenie tej kwoty były znane w chwili wydawania zaskarżonej decyzji. Na rozprawie SNCM potwierdziła ponadto, że kwota wymieniona w jej uwagach jest wiarygodna.

297 Zaś z tych danych dostarczonych przez SNCM wynika, że nawet uwzględniając ujemny przychód netto ze sprzedaży NGV *Asco*, efektywna kwota przychodu netto ze sprzedaży tych czterech statków wynosiła ok. 16,5 miliona EUR, tak że biorąc pod uwagę przychód netto ze sprzedaży w wysokości 12 milionów EUR, wymieniony w motywie 101 zaskarżonej decyzji ze zbycia nieruchomości, całkowity przychód netto ze sprzedaży, którym dysponowała SNCM w chwili wydania zaskarżonej decyzji, powinien wynosić ok. 28,5 miliona EUR zamiast 21 milionów przyjętych przez Komisję w zaskarżonej decyzji.

298 W tym względzie twierdzenia SNCM mające wykazać, że kwota przyjęta w motywie 101 zaskarżonej decyzji odnosi się do przychodu brutto ze sprzedaży, należy odrzucić, skoro zaprzeczają one bezpośrednio treści tego motywu. Jeśli chodzi o twierdzenie, że kwota przyjęta w tym motywie dotyczy częściowo sprzedaży aktywów niezbędnych do prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo, wystarczy stwierdzić, że oprócz tego, iż twierdzenie to nie jest niczym innym poparte, zaskarżona decyzja nie zawiera niczego, co uzasadniałoby nieuwzględnienie przychodu netto ze sprzedaży tych nieruchomości, ani w motywie 101, ani w motywie 328 zaskarżonej decyzji. W każdym razie należy zauważyć, że nawet biorąc pod uwagę dane liczbowe podane przez SNCM dotyczące przychodu netto ze sprzedaży nieruchomości, rzeczywista kwota środków dostępnych dla tego przedsiębiorstwa, podana przez nie w uwagach w przedmiocie interwencji, wynosi 24,9 miliona EUR.

299 Gdy zapytano o to Komisję na rozprawie, przyznała ona w końcu, że całkowita kwota przychodu netto ze sprzedaży statków i nieruchomości, którą знаła w chwili wydania zaskarżonej decyzji przekraczała 21 milionów EUR.

- 300 Z powyższego wynika zatem, że zaskarżona decyzja obarczona jest oczywistym błędem w ocenie polegającym na tym, że przyjęto w niej tylko, w celu ustalenia minimalnej kwoty pomocy, przychód netto ze sprzedaży w kwocie 21 milionów EUR, podczas gdy z tej decyzji oraz z wyjaśnień udzielonych w ramach niniejszego postępowania wynika, że Komisja była w stanie stwierdzić, na podstawie posiadanych przez nią w chwili wydania zaskarżonej decyzji danych, że ten przychód netto ze sprzedaży przekraczał 21 milionów EUR.
- 301 Żaden z pozostałych podnoszonych przez Komisję i interwenientów argumentów nie jest w stanie podważyć tego stwierdzenia.
- 302 Po pierwsze, twierdzenie podnoszone przez Komisję w duplice, że w celu zbadania w przyszłości drugiej, wynoszącej 10 milionów EUR, transzy na mocy art. 6 zaskarżonej decyzji będzie należało uwzględnić przychód netto ze spodziewanej sprzedaży nieruchomości i statków, których zbycie zapisano w planie restrukturyzacji, a które jeszcze nie zostały zbyte w chwili wydania zaskarżonej decyzji, należy odrzucić jako bezzasadny.
- 303 O ile bowiem prawdą jest, że art. 3 i 6 zaskarżonej decyzji stanowią, że przychód netto ze sprzedaży nieruchomości uzyskany przez SNCM zostanie zaliczony na poczet drugiej transzy pomocy, z brzmienia tych przepisów, a także z motywów 357 i 358, w których powyższe przepisy mają właściwe oparcie, wynika, że ta druga transza ma jedynie uwzględniać przychód ze sprzedaży udziałów niestrategicznych, nakazanej przez Komisję jako warunek zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem, których zamknięty katalog zawiera art. 3 akapit pierwszy zaskarżonej decyzji, dotyczących udziałów w spółkach Amadeus France, Compagnie Corse Méditerranée, société civile immobilière Schuman, SMIP i Someca.

- 304 Jak wielokrotnie potwierdzała Komisja w odpowiedziach na pytania na piśmie oraz na rozprawie, nieruchomości, o których mowa we wspomnianych przepisach zaskarżonej decyzji dotyczących wypłaty drugiej transzy, nie należą do zakresu sprzedaży nieruchomości, o którym mowa w motywie 101 decyzji, którą Komisja powinna była uwzględnić w celu ustalenia minimalnego charakteru pomocy w motywie 328 decyzji. W odniesieniu do statku *Southern Trader* należącego do SMIP Komisja wyjaśniła, w odpowiedziach na pytania na piśmie, że nakazała jego zbycie w art. 3 zaskarżonej decyzji ze względu na niejasności w przedmiocie sprzedaży tego statku w planie restrukturyzacji, a zatem tego statku nie należało uznawać za składnik majątkowy wliczony w kwotę 21 milionów EUR zapisaną w planie restrukturyzacji.
- 305 Wynika z tego, że wbrew temu, co sugeruje Komisja w swoich pismach, przychód netto ze sprzedaży nieruchomości, o którym mowa w motywie 101 zaskarżonej decyzji, nie mógłby zostać uwzględniony przy dokonywaniu wypłaty drugiej transzy pomocy.
- 306 Zatem to, że Komisja miała później możliwość dokonania oceny, czy spełnione są warunki do wypłaty drugiej transzy pomocy, w niczym nie podważa powyższych wniosków dotyczących braku uwzględnienia, w celu ustalenia minimalnego charakteru pomocy, całego przychodu netto ze sprzedaży składników majątkowych, które nie były niezbędne.
- 307 Z tego samego powodu Komisja nie miała ponadto prawa utrzymywać, jak to czyniła na rozprawie, że zezwalając na pomoc w wysokości pierwszej transzy wynoszącej 66 milionów EUR, upewniła się co do minimalnego charakteru tej pomocy, gdyż uwzględnienie przychodu netto ze sprzedaży składników majątkowych, które nie były niezbędne, przekraczającego 21 milionów EUR powinno ją w zasadzie doprowadzić do stwierdzenia, że kwota pomocy notyfikowana przez władze francuskie nie była zgodna z wymogiem, by pomoc była ograniczona do minimum, a w związku z tym, że warunki do tego, by stwierdzić zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) WE nie zostały spełnione.

- 308 Po drugie, jeśli chodzi o wspomnianą pokrótce przez Komisję okoliczność, że kwota niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych była niedoszacowana do końca 2001 r., wystarczy stwierdzić, że okoliczność ta została wzięta pod uwagę przez Komisję przy ustalaniu minimalnej kwoty pomocy, gdyż jak wynika to w szczególności z motywów 326 i 327 zaskarżonej decyzji, w odniesieniu do części pomocy notyfikowanej przez władze francuskie jako pomoc na restrukturyzację przeznaczona na umożliwienie „naprawienia raz na zawsze skutków nieodpowiednich rekompensat finansowych zgodnie z [umową z 1991 r. i z umową z 1996 r.] wobec wydatków eksploatacyjnych i opłat na lądzie stwierdzonych dla tego okresu na trasach będących przedmiotem zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych” zezwolono na kwotę 53,48 miliona EUR. Zatem podnoszona okoliczność nie mogła zostać uwzględniona po raz drugi w celu ustalenia kwoty przychodu netto ze sprzedaży składników majątkowych, które nie były niezbędne, którą należało odjąć przy obliczaniu minimalnej kwoty pomocy.
- 309 Po trzecie, jeśli chodzi o podnoszoną przez SNCM okoliczność, że przyjęte w końcu w zaskarżonej decyzji koszty restrukturyzacji, tj. 25 milionów EUR (46 milionów EUR — 21 milionów EUR) i kwota niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, tj. 53,48 miliona EUR, razem mogły stanowić uzasadnienie dla pomocy na restrukturyzację do wysokości 78,48 miliona EUR, pozostawiając w ten sposób zapas 2,48 miliona EUR, wystarczy stwierdzić, że pomoc notyfikowana przez władze francuskie dotyczyła pomocy nie w wysokości 78,48 miliona EUR, lecz 76 milionów. Jednakże nie jest zadaniem Sądu w ramach postępowania w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności orzeczenie w przedmiocie legalności pomocy w wysokości innej niż pomoc badana przez Komisję i zastępowanie w ten sposób własną oceną Komisji (wyrok Sądu z dnia 22 października 1996 r. w sprawach połączonych T-79/95 i T-80/95 SNCF i British Railways przeciwko Komisji, Rec. str. II-1491, pkt 64). Ponadto należy zauważyć, że podnoszona przez SNCM różnica jest mało istotna w stosunku do błędu popełnionego na jej korzyść w ramach ustalania kwoty przychodu netto ze sprzedaży składników majątku, które nie były niezbędne.
- 310 Po czwarte, jeśli chodzi o twierdzenie SNCM, że kwota pomocy sensu stricto stanowi jedynie 22,5 miliona EUR, tj. różnicę między zastrzykiem finansowym od państwa francuskiego a niedopłatą z tytułu świadczenia usług publicznych, a zatem równa się 48% kosztów restrukturyzacji, wynoszących 46 milionów EUR, opiera się

ono na błędnym założeniu, że kwota niedopłaty rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Zaś byłyby tak jedynie, jeżeli spełnione by były okoliczności określone w wyroku w sprawie Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (pkt 105 powyżej) dotyczące tej części zastrzyku finansowego. Jednakże w tym względzie nie jest zadaniem Sądu w ramach postępowania w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności zastępowanie własną oceną oceny Komisji (ww. w pkt 309 wyrok w sprawie SNCF i British Railways przeciwko Komisji, pkt 64).

- 311 Powyższy wniosek jest uprawniony w tym przypadku tym bardziej dlatego, że w zaskarżonej decyzji Komisja wyraźnie uznała, jak wynika to w szczególności z motywów 260 i 326 decyzji, iż chociaż kwota niedopłaty rekompensaty finansowej z tytułu świadczenia usług publicznych mogła być uzasadniona na podstawie art. 86 ust. 2 WE, całość omawianej pomocy wynosząca 76 milionów EUR należy rozpatrywać jako pomoc na restrukturyzację, wliczając w to część odpowiadającą niedopłacie z tytułu świadczenia usług publicznych, z tego powodu, że omawiana pomoc została notyfikowana jako pomoc na restrukturyzację oraz że przywrócenie rentowności wymagało, by pomoc ta umożliwiła również spłatę długów wynikających z tej niedopłaty.
- 312 W tych okolicznościach okazuje się, że całkowita kwota omawianej pomocy, tj. 76 milionów EUR, stanowi ok. 76% całkowitego kosztu restrukturyzacji, wynoszącego — po zsumowaniu niedopłaty z tytułu świadczenia usług publicznych w wysokości 53,48 miliona EUR i kosztów restrukturyzacji w kwocie 46 milionów — 99,48 miliona EUR. Ponadto, nawet uwzględniając jedynie kwotę pierwszej transzy wynoszącą 66 milionów EUR, stwierdzić należy, że transza ta stanowi wciąż ok. 66% tego całkowitego kosztu.
- 313 W każdym razie, nawet gdyby spełnione zostały warunki określone w wyroku w sprawie Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (pkt 105 powyżej), fakt, że pomoc stanowiłaby w takim razie równoważność mniej niż 50% kosztów restrukturyzacji, w niczym nie uchybiałby wnioskowi, że pomoc ta mimo to jest

nadmierna wobec nieuwzględnienia całości przychodu netto ze sprzedaży dokonanej w ramach realizacji planu restrukturyzacji. Jak wspomniano bowiem powyżej, pomoc na restrukturyzację powinna, zgodnie z pkt 40 wytycznych, być ograniczona do „ściśłego minimum niezbędnego”, biorąc pod uwagę środki finansowe będące w dyspozycji przedsiębiorstwa, wynikające w szczególności ze sprzedaży niektórych składników majątkowych, jeśli nie są one niezbędne do utrzymania się przedsiębiorstwa na rynku.

314 Wreszcie po piąte, jeśli chodzi o twierdzenie podnoszone w pismach przez Republikę Francuską, że inne metody oceny przedstawione przez władze francuskie umożliwiłyby uzasadnienie kwoty równej omawianej pomocy, wystarczy stwierdzić, że w motywach 320–325 zaskarżonej decyzji Komisja wyraźnie odrzuciła te metody i przyjęła odmienną, opracowaną przez siebie metodę.

315 Zatem należy uznać, że zarzut skarżącej dotyczący nieuwzględnienia przez Komisję całości przychodu netto ze sprzedaży składników majątkowych, które nie były niezbędne, przy ustalaniu minimalnego charakteru pomocy jest zasadny, a zaskarżona decyzja jest obarczona w tej kwestii oczywistym błędem w ocenie.

Wnioski w przedmiocie drugiego zarzutu

316 Z całości powyższych rozważań wynika, że drugi zarzut, naruszenia art. 87 ust. 3 lit. c) WE i wytycznych, polegającego na tym, że zaskarżona decyzja obarczona jest błędami co do stanu faktycznego i oczywistymi błędami w ocenie, należy odrzucić z wyjątkiem zarzutu błędnej oceny minimalnego charakteru pomocy.

- 317 Ponieważ minimalny charakter pomocy odnosi się, jak stwierdziła Komisja w pkt 19 i 20 wytycznych, do warunku określonego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE, stanowiącego, że pomoc może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, wynika z tego, że uchybienie w zakresie legalności zaskarżonej decyzji dotyczy jednego z warunków określonych w art. 87 ust. 3 lit. c), wymaganych do tego, by można było uznać pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- 318 W tych okolicznościach należy uznać, że warunki umożliwiające uznanie przez Komisję omawianej pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem nie zostały w niniejszym przypadku spełnione. Zatem uchybienie w zakresie legalności zaskarżonej decyzji miało w niniejszym przypadku wpływ decydujący o ostatecznym wyniku (wyrok Sądu z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie T-126/99 *Graphischer Maschinenbau przeciwko Komisji*, Rec. str. II-2427, pkt 49).
- 319 W wyniku powyższego, ze względu na to, że ustalenie minimalnego charakteru pomocy ma zasadnicze znaczenie w całej strukturze zaskarżonej decyzji (ww. w pkt 62 wyrok w sprawie *Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji*, pkt 420) oraz że nie jest zadaniem Sądu, w ramach postępowania w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności zastępowanie własną oceną oceny Komisji (ww. w pkt 309 wyrok w sprawie *SNCF i British Railways przeciwko Komisji*, pkt 64), należy orzec stwierdzenie nieważności tej decyzji, bez konieczności rozpatrywania zasadności podnoszonych przez skarżącą zarzutów dotyczących warunków nałożonych w zaskarżonej decyzji.
- 320 Nie można bowiem w szczególności wykluczyć, że Komisja, zwłaszcza w świetle wyroku w sprawie *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (pkt 105 powyżej), mogłaby dokonać nowej oceny, czy omawiany środek lub przynajmniej jego część ma charakter pomocy państwa w świetle art. 87 ust. 1 WE, i że mogłoby ją to skłonić do zmiany, w razie potrzeby, warunków nałożonych w zaskarżonej decyzji,

w zakresie w jakim warunki te byłyby wciąż niezbędne, biorąc pod uwagę kwotę środka, stanowiącego pomoc państwa (zob. podobnie ww. w pkt 309 wyrok w sprawie SNCF i British Railways przeciwko Komisji, pkt 64).

321 Z powyższego wynika, że należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji.

W przedmiocie kosztów

322 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem skarżącej należy obciążyć ją własnymi kosztami postępowania oraz kosztami postępowania poniesionymi przez skarżącą.

323 Zgodnie z art. 87 § 4 akapit trzeci regulaminu SNCM, interwenient, pokrywa własne koszty.

324 Zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy regulaminu państwa członkowskie, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty. W związku z tym Republika Francuska pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność decyzji Komisji 2004/166/WE z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie pomocy na rzecz restrukturyzacji, której Francja zamierza udzielić Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM).**
- 2) **Komisja pokrywa koszty skarżącej oraz własne koszty.**
- 3) **Republika Francuska i SNCM pokrywają własne koszty.**

Jaeger

Tiili

Czúcz

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 15 czerwca 2005 r.

Sekretarz

Prezes

H. Jung

M. Jaeger

Spis treści

Ramy prawne	II - 2206
Okoliczności faktyczne leżące u podstaw skargi	II - 2208
1. Przedsiębiorstwa żeglugowe, których sprawa dotyczy	II - 2208
2. Zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych dotyczące połączeń morskich między stałym lądem Francji a Korsyką	II - 2209
Postępowanie administracyjne	II - 2211
1. Pomoc dla SNCM stanowiąca rekompensatę z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych w ramach umów z 1991 r. i 1996 r.	II - 2211
2. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację dla SNCM	II - 2212
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 2220
Co do prawa	II - 2222
1. Uwagi wstępne dotyczące wpływu decyzji z dnia 8 września 2004 r. na niniejszą sprawę	II - 2222
2. W przedmiocie pierwszego zarzutu, naruszenia art. 253 WE polegającego na niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonej decyzji	II - 2223
Uwagi wstępne na temat zakresu zarzutu	II - 2224
W przedmiocie zarzutów dotyczących uzasadnienia zaskarżonej decyzji	II - 2227
Uwagi wstępne	II - 2227
W przedmiocie charakteru omawianej pomocy oraz charakteru rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części tej pomocy	II - 2229
W przedmiocie wyeliminowania wątpliwości, które spowodowały wszczęcie postępowania wyjaśniającego	II - 2236
	II - 2303

	W przedmiocie oceny przywrócenia rentowności	II - 2241
	W przedmiocie realistycznego charakteru branych pod uwagę założeń dotyczących restrukturyzacji	II - 2244
	W przedmiocie określenia niestrategicznych udziałów	II - 2246
	Wnioski w przedmiocie pierwszego zarzutu	II - 2248
3.	W przedmiocie drugiego zarzutu, naruszenia art. 87 ust. 3 lit. c) WE, rozporządzenia nr 659/1999 i wytycznych, polegającego na tym, że zaskarżona decyzja obciążona jest błędami co do stanu faktycznego i oczywistymi błędami w ocenie	II - 2248
	Uwaga wstępna dotycząca kontroli sprawowanej przez Sąd	II - 2248
	W przedmiocie zarzutów dotyczących zasadności zaskarżonej decyzji	II - 2250
	W przedmiocie oceny rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych części pomocy	II - 2251
	W przedmiocie analizy przyczyn, które doprowadziły do zaistnienia trudności finansowych SNCM	II - 2255
	W przedmiocie poszanowania wytycznych	II - 2259
	— W przedmiocie kwalifikacji SNCM jako przedsiębiorstwa przeżywającego trudności	II - 2260
	— W przedmiocie przywrócenia rentowności	II - 2265
	— W przedmiocie zapobiegania niepożądanym zakłóceniom konkurencji	II - 2272
	— W przedmiocie ograniczenia pomocy do minimum	II - 2278
	Wnioski w przedmiocie drugiego zarzutu	II - 2299
	W przedmiocie kosztów	II - 2301